

Sierratjehppevarresvuoda dievnastusá sáme álm mugij

Diedádus aktan doajmmaplánaj 2022-2026

Sáme klinihka suvdosboatsoj

Biejvve: Snjuktjamáno 11. biejve 2022

Sisadno

Ávddátjála.....	4
Diedádusá hábme ja sisadno	5
1. Álgo ja duogásj	6
1.1 Mandáhtta	7
1.2 Bajemus ulmme.....	7
1.3 Láhkavuodo ja vuododokumenta	8
1.4 Prosjevta organisierim.....	9
1.4.1 Tjähkanaddam	9
1.4.2 Addnij vájkkudibme	9
2. Tjielggidus juohkka varresvuodavidnudagá birra	10
2.1 Varresvuolta Nuortta GVV.....	10
2.2 Nuortta skihppijviessoapotiehkka VV	10
2.3 Nuortta-Vuona universitiehttaskihppijviesso VV.....	11
2.4 Nordlánda skihppijviesso VV	12
2.5 Helgelaanten skiemtjegáetie VV	13
2.6 Finnmárko skihppijviesso VV	14
3. Vejulasj aktisasjbarggoguojmij birra.....	15
4. Doajmmaplána	16
4.1 Aktisasj dájma.....	17
4.2 Varresvuolta Nuortta GVV doajmmapládna	19
4.3 Nuortta skihppijviessoapotiehkka VV doajmmapládna	25
4.3 NVU VV doajmmapládna	28
4.5 Nordlánda skihppijviesso VV doajmmapládna.....	35
4.6 Helgelaanten skiemtjegáetie VV Doajmmapládna	44
4.7 Finnmárko skihppijviesso VV doajmmapládna.....	49
5. Tjoahkkájgæsos ja lãhpadibme.....	58

Báhkolista ja oanádusá

Varresvuohta Nuortta: Álles vidnudakjuogos aktan divna varresvuodavidnudagáj

Varresvuohta Nuortta GVV: Guovlo varresvuodavidnudagá háldadus

Sámegeiela háldadimguovlo: Guovlo gánná sámegeiella ja dárogeiella li dásásasj geiela. Gájkajn gudi dajn árru suohkanij la rievtesvuohta dievnastusájt oadtjot sámegeiellaj gá válldi aktijvuodav almulasj ásadusáj.

Sámegeiela háldadimguovlo Vuonan:

Rámssá ja Finnmárkko:

Gájvuodna/Kåfjord

Loabák/Lavangen

Guovddagæjnno/Kautokeino

Kárásjjáhká/Kárásjjáhká

Dædno/Tana

Unjárgga/Nesseby,

Porsáŋŋgo/Porsanger

Dielldanuorre/Tjeldsund

Nordlánnda:

Hábmer/Hamarøy

Aarporte/Hattfjelldal

Trøndeláhkka:

Snåase/Snåsa

Raarvihke/Røyrvijkka

Røros

GVV: Guovlo varresvuodavidnudahka

GAN: Guovlo addnejuogos

VV: Varresvuodavidnudahka

VHD: Varresvuoda- ja huksodepartemænnta

VND: Varresvuodadievnastusá niedanehta doajmmaorganisasjávnná

SAMINOR: Varresvuoda- ja iellemvidjurij guoradallam sámegeiela ja dárogeiela árronguovlojn

Ávdđátjála

Vuonan la miján akta iemeálmuk, sáme álmuk, ja sáme pasientajn la rievtesvuohta spesialistavarresvuodadievnastussaj sámmiláhkáj gá álmugin ietján.

Diehtep sáme pasienta máhtti hástalusájda dæhppot gá sierratjehppevarresvuoda dievnastusájda galggi, danen gá dievnastusájvájllu máhtto sámegeiela ja sáme kultuvra birra. Varresvuohta Nuorttan la miján sierralágásj ávdåsvåsstådu huksat jut divna mijå varresvuodavidnudagå máhtti avtaårvulasj sierratjehppevarresvuoda dievnastusåjt fállat sáme álmugij.

Varresvuohta Nuortta GVV stivrra giehtadalåj stratesijjadokumentav «Sierratjehppevarresvuoda dievnastuså sáme álmugij» 2020 biehtsemåno. Dat gåvnadij gåjbbeduvvå sierralågås duodde máhtudahka sámegeiela ja sáme kultuvra birra sierratjehppevarresvuoda dievnastusån ja gåhtjoj dåjmajt jåhtuj biedjat máhtudagå lasedime diehti. Dåt diedådu la jåhtuj biejaduvvam bargo boados.

Dålla lip ålgadam bargov laseditjtat máhtov ja máhtudagåv sámegeiela ja sáme kultuvra birra sierratjehppevarresvuoda dievnastusån. Luluv såvvat jut dåt diedådu aktan doajmmaplånaj la ræjddon mij luluj våjkkudit laseditjtat dievnastusåj máhtov sámegeiela ja sáme kultuvra birra.

Råmpov tjehpudagåjt ja sjuggelisvuodav dån bargo nalluj. Diedådu la dagåduvvam lahka aktisasj barggon divna varresvuodavidnudagåj. Iehtjama doajmmaplånaj dagådijn lip oahpåsuvvam guhtik guojmijnimme ja åsadam buorre aktijvuodaværmådagåv. Gijtto Sáme dåktårij sæbråj, Guovlulasj addnejuohkusij ja konserna luohådusulmutijda gudi li viehkken dån åjnas dokumentav åvdedam.

Åvvudalåv liehket fáron våjkkudimen avtaårvulasj varresvuodadievnastussaj sáme álmugij boahhteåjggåj. Buorijn aktisasj bargujn, ratjåstimijn ja máhtto- ja dievnastusåvddånahttemijn galggå Varresvuohta Nuortta liehket åvdemusån bisodit ja åjn åvdedit sierratjehppevarresvuoda dievnastusåjt sáme álmugij Vuonan.

Gijttep Lars Theodor Kintel, Kintel AS, julevsåme jårggålime åvdås.

Cecilie Daae
hål. direkterra

Bådåddjo, snjuktjamåno 11. bieje 2022

Diedádusá hábme ja sisadno

Ulmme diedádusájn aktan doajmmaplánaj la sierratjehppevarresvuoda dievnastusá kvalitiehtav sihkarasstet ja máhtudagáv ávdedit sámegeiela ja sáme kultuvrra birra. Diedádus la dagáduvvam stratesjijjadokumenta «Sierratjehppevarresvuoda dievnastusá sáme álm mugij» (2020) 5.3 kapihttala diehti: Sihkarasstet ienep kvalitiehtav ja máhtudagáv sierratjehppevarresvuoda dievnastusájn.

Diedádus la návti tjáleduvvam:

1. kapihtal tjielggi duogátjav, mandáhtav, bajemus ulmev, njuolgadustjállagijt, vuododokumentajt ja bargo organisierimav.

2. kapihtal buojkot juohkka varresvuodavidnudagáv: Varresvuolta Nuortta GVV, Finnmárko skihppijviesso VV, Nuortta skihppijviessoapotiehkka VV, Nuortta-Vuona universitiehttaskihppijviesso VV (NVU), Nordlánda skihppijviesso VV, Helgelaanten skiemtjegåetie VV ja Finnmárko skihppijviesso VV.

3. kapihtal buojkot hiebalgis aktisasj barggoguojmijt. Buojkulvisá dasi li sáme giellaháldadimsuohkana, Sámedigge ja sáme fáhka- ja dutkambirrasa.

4. kapihtalin li oajvvadusá Varresvuolta Nuortta GVV, Nuortta skihppijviessoapotiehkka VV, NVU VV, Nordlánda skihppijviesso VV, Helgelaanten skiemtjegåetie VV ja Finnmárko skihppijviesso VV doajmmaplánajda. Dasi duodden báhti ávddám aktisasj dájma Varresvuolta Nuorttaj.

Akta barggojuogos la mandáhta milta diedádusáv aktan doajmmaplánaj aktij másskim. Juohkka ájnna varresvuodavidnudahka l formalalattjat doajmmaplánav giehtadallam. Dan birra esski buojkodip dárkkelit juohkka varresvuodavidnudagá doajmmaplána gávvidimen.

Diedádusá sisadno galggá vihpat 4 jage. Ævtoduvvá diedádusáv vas árvustallat gá 2 jage li gállám.

1. Álggo ja duogásj

Nasjávnnálasj varresvuoda- ja skihppijviessopládna (2016-2019) lij duogátjin gá Varresvuolta Nuorttaj 2017 barggodokumentan tjuovvomasj barggo vatteduváj:

- *Varresvuolta Nuortta GVV galggá nannit sierratjehppevarresvuoda- dievnastusáj stratesjijjalasj ávddánahttemav sámijda daj birástagáj ja prinsihpaj milta ma ávddán báhti Nasjávnnálasj varresvuoda- ja skihppijviessoplánas.*

Bargo vuodon mij vatteduváj Varresvuolta Nuortta GVV:aj ja lahka aktisasjburgujn Sámedikkijn ja ietjá guovlulasj varresvuodavidnudagáj rijkan, ásaduváj prosjækta «Sierratjehppevarresvuoda dievnastusáj stratesjijjalasj ávddánahttem sáme álm mugij». Prosjevta boados lij stratesjijjadokumænnta «Sierratjehppevarresvuoda dievnastusá sáme álm mugij»

Varresvuolta Nuortta GVV stivrra giehtadaláj stratesjijjadokumentav 102-2020 stivrraássjen 26.8.2020 ja mærrádus lij:

1. *Stivrra guorras stratesjijjadokumænntaj «Sierratjehppevarresvuoda dievnastusá sáme álm mugij» ja dokumænnta sáddiduvvá barggovaddáj Varresvuoda- ja hüksodepartemænntaj tjuovvomasj vuorodimij:*
 - *Stratesjijja lasedit kvalítiehtav ja máhtudagáv sierratjehppevarresvuoda dievnastusán vuoroduvvá vuostasj tsiehken, lahka aktisasjburggon vuodovarresvuodadievnastusáj.*
 - *Dagáduvvá nasjávnnálasj doajmmapládna mij guoská varresvuodadievnastusájt sáme álm mugij.*
 - *Guovlulasj varresvuodavidnudagáj sujtoávdásvásstádusá milta bierru joarkket bargov sáme sierratjehppevarresvuoda dievnastusá bajemus organisierimijn. Modælla 1, ávdedit udnásj organisierimav, oajvvaduvvá.*
2. *Stivrra konkludieri gájbbeduvvá sierralágásj duodde máhtudaklápptim sierratjehppevarresvuodadievnastusán sihkarastátjit sáme pasienta oadtju dágálasj fáladagáv. Varresvuolta Nuortta GVV ájggu Finnmarko skihppijvieso VV:a – Sáme klinihka siegen jáhtelit álgadit bargov lápptit kvalítiehtav ja máhtudagáv sierratjehppevarresvuoda dievnastusán.*
3. *Stivrra gáhttju háldadiddje direkterav Finnmarko skihppijviesso VV - Sáme klinihka siegen barggat álgadittjat dájmajt jáhtelit, ja gehtjadit makkir ressursa dár bahuvvi dav állidittjat.*
4. *Stivrra ævtot lahka aktisasjburgov luohátadusulmutjij, suodjalimdievnastusá ja addneorganisasjávnnáj siegen ávddálijguovlluj.*

Stivra mærrádusá ja ávdusj bargo milta stratesjijjadokumentajn «Sierratjehppevarresvuoda dievnastusá sáme álm mugij» mierredij 12.11.20 direkteratjáhkanibme jut guovlulasj barggojuogos galggá ásaduvvat man barggo l plánav dahkat makkir dájmajt hættu álgadit kvalítiehta ja máhtudagá lápptima diehti stratesjijjadokumenta milta.

1.1 Mandáhtta

Mandáhtta mierreduváj Varresvuoda Nuortta GVV jádediddjejuohkusin guovvamáno 16. b. 2021.

Barggojuogos galggá plánav dahkat mij vuoset makkir dájmajt hæhttu álgadit sihkarastátjit ja ávdeditjtat kvalitiehtav ja máhtudagáv sáme giela ja sáme kultuvra birra stratesjijjadokumentan «Sierratjehppevarresvuoda dievnastusá sáme álm mugij» 5.3 kapihttala milta: Sihkarasstet kvalitiehtav ja máhtudagáv sierratjehppevarresvuoda dievnastusán. Juohkka varresvuodavidnudagán li iesjuhtiklágásj dárbo ja dájtt galggá plánan tjielgadit ja tjalmostahttet.

Barggojuohkusa barggon la árvustallat makkir dájma máhtálulun sihkarasstet jut sáme pasienta oadtju sierratjehppevarresvuoda fáladagáv sáme giellaj ja sáme kultuvrraj hiebaduvvam. Gáhttjop barggojuohkusav dahkat doajmmaplánav manna li oanegis ájggásasj ja guhkep ájggásasj ulmme.

Pládna galggá sisadnet:

- Tjielggidus juohkka VV birra
- Tjielggidus juohkka VV:s dan birra makkir dájma galggi tjadáduvvat ja manen
- Tjielggidus vejulasj aktisasj barggoguojmijis ma máhtti liehket guoskavasj suohkana ja sáme ásadusá
- Bajep gávva ruhta gálojs ja makkir vejulasj ressursajt hæhttu vuorddet gá ævtoduvvam dájmajt tjadát
- Ájggelinnja goassa ævtoduvvam dájmajt galggá implementierit

1.2 Bajemus ulmme

Sihkarasstet ja máhtudagáv ávdedit sáme giela ja sáme kultuvrra birra sierratjehppevarresvuoda dievnastusán.

1.3 Láhkvuodo ja vuododokumenta

- Stratesjijjadokumænnta (2020) «Sierratjehppevarresvuoda dievnastusá sáme álm mugij»
- Aktisasj barggosjiehtadus Varresvuoda Nuortta GVV ja Sámedikke gaskan
- Nasjávnnálasj lága ja rijkajgasskasasj konvensjávnná majt Vuodna I dáhkkidam:
 - ILO-konvensjávnná nr 169 25. artihkkalis tjuovvu iemeálm muga bessi ietjasa ávdásvásstádusájn ja gæhtjojn ásadit ja fállat dákkár dievnastusájt vaj dá álm muga oadtju máhttelisvuodav alemus máhttelis rubbmelasj ja mentála varresvuoh taj.
 - Pasiænntarievtesvuodalága § 3-5 milta ávddån bohtá diehtujuohkem galggá liehket hiebaduvvam duossto ævtojda, dagu álldarij, álessjattukvuoh taj, vásádusájda ja kultuvrra- ja gielladuogátjij. Dát mærrádus vaddá sáme pasientajda rievtesvuodav diedojda ma li sáme giellaj ja sáme kultuvrraj hiebaduvvam. Ávddåbargojs láhkaj li sáme pasienta sierraláhkáj nammaduvvam dán mærrádusá jáksámjuohkusin.
 - Sámelága § 3.5 mij sáme pasientajda vaddá vijdeduvvam rievtesvuodav anátjit sáme gielav varresvuoda- ja sosiálasuorgen. Sámelága § 3.5 tjuodjá navti: Sujna guhti sihtá sáme gielav adnet suodjalittjat berustimijdis bájkálasj ja guovlulasj almulasj varresvuoda- ja sosiálaásadusájn, la rievtesvuoh ta dievnastusáv oadtjot sáme giellaj."
 - Varresvuodavidnudaklága § 35.3. goalmát gárgadisoasen ávddån bohtá guovlulasj varresvuodavidnudagá galggi huksat jut iesjguhtik pasienta vijdeduvvam rievtesvuoh ta sáme gielav adnet spesialisstavarresvuodadievnastus bisoduvvá, gehtja sámelága § 3-1 nr 4 ja § 3-5

1.4 Prosjevta organisierim

Varresvuohta Nuortta GVV:an la bajemus ávdåsvåsståduš plåniduvvam bargov tjadådit. Galggå plånav dahkat dåjmaj ålgadibmåj «Sierratjehppevarresvuoda dievnastuså såme ålmmugij» stratesjijjadokumenta milta. Prosjæktaæjgåt la Varresvuohta Nuortta GVV jådediddjejuohkusa baktu. Varresvuohta Nuortta GVV barggojuohkusav jådet.

Barggojuogos:

Tone Amundsen	Barggojuohkusa jådediddje, Varresvuohta Nuortta GVV
Amund Peder Teigmo	Finnmårko skihppijviesso VV
Ellen Kalstad	Såme klinihkka/Finnmårko skihppijviesso VV
Helge Pettersen	Nuortta skihppijviessoapotiehkka VV
Inger Lise Ebeltoft	Nuortta-Vuona universitiettaskihppijviesso VV
Sissel Eidhammer	Nordlånda skihppijviesso VV
Sidsel Forbergskog	Helgelaanten skiemtjegåtie VV
Ester Fjellheim	Guovlulasj addnejuogos Varresvuohta Nuortta GVV
Ann-Mari Jensen	Varresvuoda Nuortta GVV konsærnnaluhtådusulmusj
Sara Bergstrøm Oskal	Såme dåktårij siebrre

Prosjevta dåjmadahka

Hilde Normann	Varresvuohta Nuortta GVV
Kari Bøckmann	Varresvuohta Nuortta GVV

1.4.1 Tjåhkanaddam

Barggojuogos la 10 gierde tjåhkanaddam, 7 teamsan, 2 rubbmelasj tjåhkanime ja 1 hybrijdda-tjåhkanibme teamsan manna lij rubbmelasj oassålasstem. Barggojuogos la guossidam varresvuodavidnudagåjt sisivålldemguovlojn ja la læhkåm guossen åjådusåj ja våsådusåj lånudallama måhken. Barggojuohkusa vuostasj tjåhkanibme lij teamsan snjuktjamåno 15. bieje 2021 ja låhpalasj tjåhkanibme lij teamsan ådåjakmåno 5. bieje 2022.

1.4.2 Addnij våjkkudibme

Barggojuohkusin la læhkåm akta addneåjras gev Varresvuohta Nuortta GVV Guovlulasj addnejuogos lij nammadam. Guovlulasj barggojuohkusa barggo giehtadalåduvåj Guovlulasj addnejuohkusin ragåtmåno 14. bieje 2021. La aj tjuovggiduvvam varresvuodavidnudagåj nuorajråde ja addnij juohkusa bargo birra. Moatten varresvuodavidnudagåjn li Addnij juohkusa ja Nuorajråde åjrrasa ressurssajuohkusijda oassålasståm.

2. Tjielggidus juohkka varresvuodavidnudagá birra

2.1 Varresvuohta Nuortta GVV

Varresvuohta Nuortta GVV galggá huksat jut Nuortta-Vuona ja Svalbárda álmuk oadtju buoremus sierratjehppevarresvuoda dievnastusájt dan rijkaoasen gánná árru. Varresvuoda Nuortta doajmmaguovlluj gulluji sáme giellaháldadimguovlo suohkana Gájvuodna/Kåfjord, Loabák/Lavangen, Guovddagæjnno/Kautokeino, Kárásjjåhkå/Kárásjjåhkå, Dædno/Dædno, Unjárgga/Unjárgga, Porsáŋŋgo/Porsanger, Dieiddanuorri/Tjeldsund, Hábmer/Hamarøy, Aarporte/Hattfjelldal.

Varresvuohta Nuortta GVV æjggu guhtta varresvuodavidnudagá, ja nieljes dajs li skihppijvieso ma pasiaenntadálkudimev/- sujtov fálli.

- Finnmárko skihppijviesso
- Nuortta-Vuona universitiehttaskihppijviesso
- Nuortta skihppijviessoapotiehkka
- Nordlánda skihppijviesso
- Helgelaanten skiemtjegåetie
- Varresvuohta Nuortta IKT

Vidnudakjuohkusin li tjoahkkáj 18 000 bargge.

Varresvuohta Nuortta GVV fállá sierratjehppevarresvuoda dievnastusájt sihke varresvuodavidnudagájis baktu ja oasstema baktu priváhta ásadusáj ja dáktår- ja psykolåvggåsierattjehpij gej la sjehtadusáv dahkam. Pasienta ja lagámusá galggi máhttet dajt priváhta akterajt adnet gej la sjehtadus, sæmme láhkáj dagu skihppijvieson.

2.2 Nuortta skihppijviessoapotiehkka VV

Nuortta skihppijviessoapotiehkka galggá sihkarasstet jut Nuortta-Vuona skihppijvieso áttjudi dálkkasijt alla kvalitiehtajn ja riekta haddáj.

Nuortta skihppijviessoapotiehkka galggá vájkkudit riekta ja jasskis dálkasgiehtadallamij vuogádakdásen ja pasiaenntaj. Dáv dahki farmasijjamáhtudagá baktu sihke klinihkalasj juohkusin pasienta birra, dálkasáttjudime ja dálkasgiehtadallama kvalitiehtasihkarasstemmin skihppijviesojn.

Nuortta skihppijviessoapotiehkka galggá sihkarasstet buvtadim- ja áttjudim gergasvuodav ja vájkkudit jut pasienta dálkasterapijja boarkkik bissu, vájku skihppijviesos vuolggá. Nuortta skihppijviessoapotiehkka VV æjggu ja dájmat skihppijviessoapotiehkaj Bådådjon, Råmsån ja Hárstán, ja li ássudagá skihppijviesojn Áhkánjårgan (Narvijkka), Lofåhtan, Viestarållasin, Girkkonjårgan, Hammerfestan, Áltán, Moan, Sandnessjåenin ja Mosjåenin (Mussere). Apotiehkka li sæmme sajen gå guovlo skihppijvieso. Oajvvekontávrrå l Råmsån.

Stuoremus oasse jahkásasj gálvvojjados mij la 552 millijávná (2020) guoská dálkkasijda ja farmasijja dievnastusájda guovlo skihppijviesojda ja dálkkasij vuobdemij priváhta oasstijda. Vidnudagán lidjin 170 bargge jagen 2020.

Skihppijviessoapotiehka Bådådjon, Hárstán ja Råmsån vuobddi ulmuttijda vijdes gálvvoválljimmáhttelisvuodajs skihppijviesoj pasientajda, dálkasáttjudimijt skihppijviesojda, buvtadimássudagájda ma sierralágásj dálkkasijt dahki hiebaduvvam iesjguhtik pasiænntaj ja rádevaddemássudagájda ma klinihkalasj farmasijjav dájmedi, bærrájgæhttji skihppijviesoj ja muhtem suohkanij ja áhpadusáj dálkasgiehtadallamav ja fálli ietjá farmasijjafágallasj rádevaddemijt.

Ássudagá Girkkonjárgan, Hammerfestan, Áltán, Áhkánjárgan, Lofåhtan, Viestarállasin, Moan, Musseres ja Sandnessjøenin áttjudi dálkkasijt skihppijviesojda, ja vágodi ja barggi klinihkalasj farmasijjav.

2.3 Nuortta-Vuona universitiehttaskihppijviesso VV

Nuortta-Vuona universitiehtta- ja guovlloskihppijviesson la NVU:an sierralágásj ávdásvásstádus avtaárvulasj varresvuodadievnastusáv fállat rijkaoasen guhka gaskaj, biekkos árrumij ja garrasap ja garrasap dálkádahka. NVU (UNN) galggá fáhkabirrasijt mávtástuhttet ja doarjjot álles guovlon vaj luluj sihkarastet sæmmi buorre varresvuoda dievnastusájt nuorttan gå rijkan ietján.

Gå NVU la guovlloskihppijviesso de la sijá duogen ávdánahttet ja fállat allasierratjiehppe funksjávnajt pasiænntagiehtadallama ja diagnostihka gáktuj. NVU la duodden bájkalasj skihppijviesso nuortta Nordlándá ja Råmså álmugij ja bisot sijá vuododárbojt skihppijviessodievnastusáj gáktuj.

NVU barggá universitiehttaskihppijviesson aktisasj bargujn Råmså universitiehtajn (UiT:ajn), Vuona arktalasj universitiehtajn, ja ietjá relevánta universitiehtajn ja allaskávláj siegen áhpat ja dutká. NVU galggá dutkama ja áhpadusá bielev tjuollat álles guovlos.

NVU la ájnas oasse sebrudagás ja biedjá ævtojt gáktu varresvuodadievnastusá nuorttan dájmaduvvi ja ávdána. NVU luluj sihtat liehket vuojnusin ja dájmalasj oassálassten sebrudagán, ja guovdásj akterra gå guovlo gergasvuohka galggá sihkarasteduvvat. Váj galggi nahkat fállat buorre kvalitiehtav ja aktijvuodav dievnastusájn álmugij, galggá NVU la buoragit barggat suohkanij siegen, duola degu varresvuodaaktijvuodaj baktu.

2.4 Nordlánda skihppijviesso VV

Nordlánda skihppijviesso VV la Nuortta-Vuona nubben stuorámus varresvuodavidnudahka manna l árbbedábálasj guovdásjskihppijvieso dievnastusfálaldahka. Nordlánda skihppijvieson li badjel 4000 bargge ja fállá dievnastusájt suláj 136 000 viesajdiddijda 20 suohkanin Sálto, Lofáhta ja Viestarállasa guovlon. Duodden sierratjehppevarresvuoda dievnastusájda mijá vuodoguovlo álm mugij, li vidnudagán moadda funksjávna ma álles Nordlándav gábtij, ja guovlulasj funksjávna álles Nuortta-Vuona gáktuj.

Nordlánda skihppijviesso fállá vijdes somatihka ja psykalasj varresvuodasuodjalime ja gárevselgaj dievnastusájt ja miján li skihppijvieso sihke Sálton, Lofáhtan ja Viestarállasin. Dájma stuoremus oasse l somáhtalaš ja psykiatrijallasj skihppijvieson Bådådjon. Vidnudagán li aj bájkálasj skihppijvieso Gravdalan Lofáhtan ja Stokmarknesan (Njárgan) Viestarállasin, ja moadda guovllopsykiátrijallasj guovdátja ja ambulánsstasjávna Sálton, Lofáhtan ja Viestarállasin. Nordlánda skihppijviesso la klinihkajda organisieriduvvam jádediddij bájkij rastá. Vidnudakháldadus la somáhtalasj skihppijvieson Bådådjon.

Varresvuodavidnudahka l stuora oahppo- ja dutkamásadus. Råmså universitiehta siegen fállá Nordlánda skihppijviesso dievva oahpov vidát ja gudát jagásj medisijnstudentajda. Dutkamdoajmma l stuorre ja stuorromin, sihke somatihka ja psykalasj varresvuodasuodjalime ja gárevselgaj suorgijn.

2.5 Helgelaanten skiemtjegåetie VV

Helgelaanten skiemtjegåetie VV:aj gulluji skihppijviessoavtadagá Mueffien (Mo i Rana), Musseren (Mosjøen) ja Sandnessjøenin. Varresvuodavidnudahka biedjá pasientav guovdátjij, buoragit barggá guojmij siegen ja navti sihkarasstá jasskis ja boahtteáiggásasj skihppijviessodievnastusájt kvalítiehta, jasskisvuoda ja dâhkkima nali.

Dán gâlmâ bájkálasj skihppijviesojn li tjoahkkáj suláj 1700 jahkedájma, ja vidnudahka vaddá bájkálasj skihppijviessofálaldagáv daj suláj 78 000 viesajdiddijda Helgelátten. La sáhka 11.000 állesjándurárromijs, 10.000 biejjvemanádimijs, 85.000 poliklinihkalasj sujtojs somatihka suorgen ja 47.000 poliklinihkalasj sujtojs psykalasj varresvuodasuodjalime/gárevselga suorgijn. Dá gávnnuji Sandnessjøenin, Mosjøenin ja Måvvån. Dasi duodden li ásaduvvam GMG:a (DMG:a) ja DPG:a Brønnøysundaj.

Doajmma l organisieriduvvam kirurgijja, medisijna, hæhkkamedisijna, diagnostihka ja medisijnateknihkalasj, psykalasj varresvuoda ja gárevselga, ja prehospitála klinihkajda. Duodden la sierra doajmma- ja ábmudakavtadahka. Fága, dutkama, áhpadusá, guládallama, aktandoajmmama, HR ja barggij doarjjofunksjávna báhti duodden.

Somátihkalasj doajmma l návti juogeduvvam:

- Sandnessjøenin la sismedisijnalasj ja kirurgialásj hæhkkagergasvuoda, ja riegdáhttemássudahka. Dáppe l aj biellje-njunnje-tjåttåássudahka, fysikála medisijnna ja væjádahthem, pediatrijja ja AMG (AMK).
- Mosjøenin la sismedisijnalasj hæhkkagergasvuoha. Duodden fálaldagá ma gulluji lijkkáj, tjalmáj, urologijaj, plastihkkakirurgijaj ja neurologijaj.
- Måvvån la sismedisijnalasj ja kirurgialásj hæhkkagergasvuoha. Dáppe l aj ortopedijja, revmatologijja ja væjádahthem.

Mij guosská psykalasj varresvuodasuodjalime ja gárevselgajdille- ja báddnumvigijda li poliklinihka mánáj ja nuoraj psykalasj varresvuodasuodjalime gáktuj, ja állessjattugij psykalasj varresvuodasuodjalibmáj divna nielle geografijjalasj bájkijn.

Doajmma l návti juogeduvvam:

- Måvvån la poliklinihkalasj fálaldahka mánáj- ja nuorapsykiatrijjan, állessjattugij psykiatrijja ja gárevselgajdille- ja báddnumvigijda. La aj jáhtte hæhkkajuohkusa oajvvebássa. Dasi duodden jánndurfálaldahka állessjattuk psykiatrijja ja gárevselgajdille- ja báddnumvigijda.
- Mosjøenin la poliklinihkalasj fálaldahka mánáj- ja nuorajpsykiatrijja, állessjattugij psykiatrijja ja gárevselgajdille- ja báddnumvigijda. Duodden jánndurfálaldahka állessjattugij psykiatrijjan ja mánáj- ja nuorapsykiatrijjan.
- Sandnessjøenin ja Brønnøysundan la poliklinihkalasj fálaldahka mánáj- ja nuorajpsykiatrijja ja állessjattugij psykiatrijja.

- Væjádahhttemdievnastus mánájda, nuorajda ja állessjattugijda la organisieriduvvam psykalasj varresvuoda- ja gárevselgajdilleklinihka vuolláj.

2.6 **Finnmárko skihppijviesso VV**

Finnmárko skihppijvieson la ávdásvásstádus Finnmarko sierratjehppevarresvuoda fáaldagá ávdás, ja la akta Varresvuoda Nuortta vidát varresvuodavidnudagájs. Vidnudagá doajmma l organisieriduvvam guovte skihppijviessuj ja gálmá klinihkaj:

- Ávdáhospitála dievnastusáj klinihkka
- Áltá klinihkka
- Sáme klinihkka
- Hammerfesta skihppijviesso
- Girkkonjára skihppijviesso

Vidnudagán la fássta dálkudim-/sujttofáaldagá gávtsen iesjguhtik suohkanin fylkan, ja moadda álggokontávra majt Sáme klinihkka ásat. Háldadusá oajvvebássa l Hammerfestan, gánná aj nubbe vidnudagá bájkálasj guovtet skihppijviesojs la. Nuppe skihppijviesso l vas Girkkonjárgan. Psykalasj varresvuodasuodjalime ja gárevselgajdillevigij fáaldahka l divna mijá dálkudim-/sujttobájkijn.

Sáme klinihkka formalalattjat ásaduváj avtajienalásj stivrramærrádusá milta Finnmarko skihppijvieso stivran vuoratjismáno 29. bieje 2019. Klinihkan la sierralágásj ávdásvásstádus fállat ja ávdedit avtaárvulasj sierratjehppevarresvuoda dievnastusájt sáme álm mugij. Klinihkan li avtastahtedum dievnastusá somatihka, gárrevselgajdile ja psykalasj varresvuoda suorgijn. Dasi duodden li klinihkan nasjávna lasj máhtudakdievnastusá SÁNAM/SANKS, oahppam ja háldadimdievnastusájt, geriatrijja ja dálkkumdievnastus. SÁNAM:an la nasjávna lasj ávdásvásstádus bargojs ma gulluji dutkamij, ávdánahttemij ja máhtudaklápptimij psykalasj varresvuodasuodjalime ja gárevselgajdile suorgijn Vuona sáme álm mugij.

Sáme klinihkan la sierralágásj máhtudahka sáme giellan ja kultuvran. Ij aktak ietján Nuorttarijkajn fála dakkár dievnastusájt ja dán diehti la klinihkka sierralágásj sihke nasjávna ja riikajgasskasasj dásen. Sáme álm muk hájoj árru ja klinihkka galggá sihkarasstet jut ulmutjijn la avtaárvulasj fáaldahka tjehpes varresvuodabarggijs. Vájku Sáme klinihkka l tjoahken sæmmi sajen, de fállá klinihkka dievnastusájt ja máhtudagájt ma ælla nágin vissa sadjáj tjanádum.

3. Vejulasj aktisasj barggoguojmij birra

Ienep máhtudahka sámegiellan ja sáme kultuvra birra varresvuodadievnastusájn gájbbet aktisasj bargov moadda ásadusáj, ja ájge badjel. Aktisasj bargon máhtá liehket sáhka áhpadusá vuogádagáj ja gájbbádusáj birra, aktisasj bargosjiehtadusáj sisano ja varresvuodaaktijvuoda ja varresvuodadiedoj ávdđánahttema birra divna sámegiellajda. Buojkulvisá aktisasj barggoguojmij li suohkana, Sámedigge, joarkkaskávlá, Sáme allaskávlá ja ietjá allaskávlá ja Nuortta-Vuona universitehta. Ietjá vejulasj aktisasj barggoguojme li duola degu sáme organisasjávna ja ásadusá dagu Sáme dâktârij siebrre, sáme varresvuodaguoradallam, oarjjelsáme varresvuodaværmá dahka, Árrana julevsáme guovdásj, Sijti Jarngge oarjjelsáme giella- ja kultuvrraguovdásj, Várdobájkke sáme guovdásj, Nuortta álm mugij guovdásj AS, jná. Luondulasj la sierraláhkáj lahka aktisasj bargujn sáme giellaháldadim guovlo suohkanij siegen ja ietjá suohkanij siegen gánná árru sáme.

Makkir ásadusáj siegen hiehpá barggat mierreduvvá dan milta makkir dâjmajt galgalij álgadit.

4. Doajmmaplána

Oajvvadásá li gudá doajmmapládnaj dagáduvvam: Varresvuohta Nuortta GVV, Nuortta skihppijviessoapotiehkka VV, NVU VV, Nordlánda skihppijviesso VV, Helgelaanten skientjegåetie VV ja Finnmárko skihppijviesso VV doajmmaplána . Daj birra gávna 4.2–4.7 kapihttalijn. Dájmaj ulmme l álles pasiænntamannulagán sihkarasstet fálaldagáv sáme pasientajda ja sijá lagámusájda.

Juohkka varresvuodavidnudahka l doajmmaplánav dahkam. Ressorssajuohkusa li juohkka varresvuodavidnudahkaj ásaduvvam, ja da li guoradallam ja oajvvadásáv dahkam doajmmapládnaj ietjasa varresvuodavidnudahkaj. Doajmmaplána li formála láhkáj giehtadaláduvvam juohkka varresvuodavidnudagán iesjguhtik láhkáj. Dát dárkkelappo buojkodahteduvvá esski juohkka varresvuodavidnudagá oasen.

Moadda dájma li ihkap buoremus ávddánahttet ja tjadádit aktisasjbarggon ja aktan. Máhtta liehket ávkken muhtem dájmajt álgadit regiávnngasskasasj aktisasjbarggon. Hiebalgis aktisasj dájma ávddán biejaduvvi 4.1 kapihttalín.

Dán diedádusá bargo diehti vuojnna barggojuogos jut hæhttululuj dárkkelappot buojkodit gáktu ja majt Finnmárko skihppijvieso, Sáme klinihka baktu, galggá guovlo ietjá skihppijviesojda fállat, sihke mij guosská pasiænntadálkudibmáj, máhtudaklápptimij, ávddánahttembargo ja bagádallamfálaldahkaj.

Barggojuohkusa konsærnnaluhtádusulmusj huomájahtta moadda ævtoduvvam dájma li dakkára jut gájbbedi sjehtadásajt oasálattjaj gaskan. Barggojuohkusa konsærnnaluhtádusulmusj miejnni tjáledum sjehtadásá bierriji sisano gáktuj liehket muodugattja divna vidnudagájn ja gájkajda guosskat.

4.1 Aktisasj dájma

Iesjuhtik varresvuodavidnudagáj doajmmaplánajn li ævtoduvvam moadda muodugasj dájma. Dajs máhtta moaddásijt tjadádit bájkálattjat bájkálasj plánaj ja ressursaj milta. Iehtjáda dajs muodugasj dájmajs máhtta buoragit doarjjot aktisasj guovlulasj ja guovlojgasskasasj dájmajs. Da máhtti liehket dájma ma guoski regiávnågasskasasj dievnastusáj ávdånahttemij ja dájma ma guoski máhttolápptimij, máhttojuogadibmáj ja áhpodusressursajda majt adná máhttolápptimin.

Vágoduvvam aktisasj dájma:

- **Ávdånahttet sáme dålkkumdievnastusáv nasjåvnålasj fálaldahkan nuortta-, oarjjel-, ja julevsámegeiellaj.**

Kommentárra: Nasjåvnålasj dålkkumprosjækta l álgaduvvam majt VDO (Varresvuodadievnastusá hiehtenehtaj doajmmaorganisasjåvnå VV) HDO ja Finnmárko skihppijviesso jádedi tjielgadittjat máhttelisvuodav nasjåvnålasj sáme dålkkumdievnastussaj masi rijka divna (FMD) AMK-guovdátja galggi gullut. Sáme dålkkumdievnastus dálla fálla dålkkumav dåssju nuorttasámegeiellaj dan guovlon mij gullu Varresvuolta Nuorttaj.

- **Jårggålindievnastusáv ásadit nuortta-, oarjjel-, ja julevsámegeiellaj.**

Kommentárra: Tjålalasi pasieñntadiedo ja -guládallam hæhttuji liehket gieda ávdån nuortta-, julev-, ja oarjjelsámegeiellaj. Dájma galggá árvustallat nasjåvnålasj sáme dålkkumprosjevta hárráj. Boahtteájggáj bierru árvustallat galggá gus dav aj biedjat járggålindievnastusáj dárbo aktijvuohat ja nasjåvnålasj máhtudakbirrasav ávdånahttet járggålímijda dán gålma sámegeiellaj.

- **Dahkat sámegeiela ja sáme kultuvra E-oahppamkursav mij bierriluluj sierratjehppevarresvuoda dievnastusán vælggogissan dagáduvvat divna barggijda Vuonan.**

Kommentárra: Prográmma oajvvefokus bierriluluj liehket sihkarasitet jut varresvuodabarggijn la dárbulasj máhtto sámegeiela ja sáme kultuvra birra váj bukti dågålasi varresvuodaviehkeve fállat. Prográmma bierriji liehket binná javllamusáj, ja filmma ja tæksta aktan. Vágoduvvá muhtem pasieñntahiståvrå gávådi gåktu máhtta boasstot mannat ja bagát varresvuodabarggijt dasi gåktu máhtta sáme pasientajt buoragit duosstot. E-áhpodusáv bierru ávdånahttet lahka aktisasj barggon Sáme klinihka DjÁ-avtagáj, Finnmárko skihppijviesso VV:an.

Dálásj E-áhpadusprográmmajt hættu almodit varresvuodabarggijda gudi sihti ienebuv oahppat. E-áhpadusáv bierriluluj ávddánahttet aktisasj barggon guovloj rastá.

- **Árvustallam gejjasiænntadiedoht hættululuj, bierriluluj ja máhtáluluj sámegiellaj járggálit, dasi gulluji pasiaenntagirje, diedo næhttabielijn, girjásjmateriála jná.**

Kommentárra:

Pasiaenntagirje li dálá járggáluvvam dássju nuorttasámegiellaj ja dássju NVU ja Finnmárko skihppijviesso dajt adni. Barggojuohkusin e diede ájgggu gus dajt girjiit járggálit julev- ja oarjjelsámegiellaj.

- **Sáme fánta birri gávnnut pasiaenntagirjiin vaj máhtáluluj sámepasientajt gáhttjot sijá riehta namájn ja adressajn ja li duolla tjáleduvvam sámegiellajda.**
- **Journála ja gáhttjomvuogadahka hættu struktuvra gáktuj hiebaduvvat vaj bæssa sámepasienta varresvuodadievnastusáv áhtsát njuolggá DIPS adræssasajen.**
- **Ásadiht konferánsajht sámepasienta varresvuodadievnastusáv birra juohkka nuppáht jage.**

Kommentárra:

Bierri gáhttjot Sámedikkeht ja organisasjávnnáht dagu Sáme dáktáriht siebrrer konferánsa plániht ja tjadádiht. Konferánsa galggi liehket nasjávnláhtta.

- **Guovlulasj máhtudakværmádagáv ásadiht sámepasienta sierratjiehppevarresvuoda dievnastusaj.**

Kommentárra:

Máhtudakværmádagahka galggá liehket viehkken joarkkemin aktisasj barggov gaskan Nuortta-Vuona varresvuodavidnudagá ja doarjjot vásádustuogadimeht, oahppamav ja aktisasj dájmajht. Værmádagahka máhttaht vil viehkedit guovlulasj konferánsajht prográmmajuohkusa sámegiella ja sámepasienta kultuvra birra juohkka nuppáht jage. Værmádagahka máhttaht aj liehket viehkken moattelágásj áhpaduspáhkajht ávdedimen majht divna varresvuodavidnudagá máhttaht adnet, duola degu ádá barggijht áhpadimen, jádediddjeáhpadimen, sissjálásj áhpadimen jnv. Vágoduvvá guovlulasj máhtudakværmádagahka galgaluluj liehket Varresvuoda Nuortta háldadiddjer direktera rádevadde orgána.

4.2 Varresvuohta Nuortta GVV doajmmapládna

Varresvuohta Nuortta GVV la giehtadallam doajmmaplánav diehtujuohkemássjen jádedimjuohkusin gálgádismáno 12. bieje 2021. Jádedimjuohkusa vuojno li laseduvvam doajmmapládnej.

Slája

A. Fágalsj dájma

B. Kultuvralasj dájma

C. Struktuvralasj ja háldulasj dájma

Doajmmaplána bájnnokávdáj tjielggidus

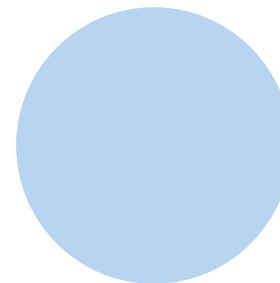
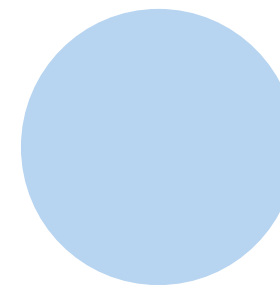
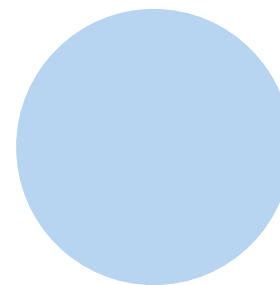
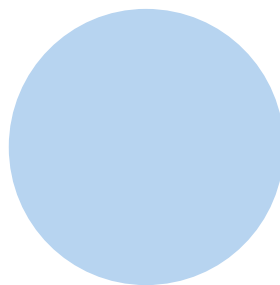
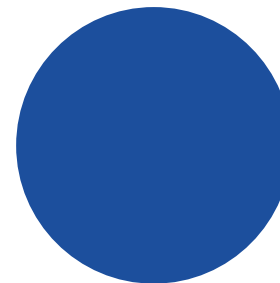
Álgaduvvam/gárves

Plánimin/jáhtuj biedjamin

Gájbbet budsjehtav/guhkepájggásasj

Varresvuolta Nuortta GVV

<i>Dájma</i>	Kommentárra	Aktisasj barggoguoyme	Gálo	Dárbbu aktisasj dájmajda? (GVV koordinieri?)	Goassa álgaduvvá	Stratesjija bielle:
<i>A. Ásadi guovlulasj ja rijkajgasskasasj barggojuohkusav tjuovvolittjat bargov ávddálijguovlluj stratesjija-dokumentajn «Sierratjehppevarresvuoda dievnastusá sáme álm mugij»</i>					Álgaduvvam lãhpadimbievijn áđđakmáno 5. b. 2022	53
<i>A. Sissŋálasj áhpadas GVV:an sáme giela ja sáme kultuvra birra ja vájkkudusáj birra GVV ássjegiehtadallamij</i>	Lasedit divna barggij diedulasjuodav sissŋálattjat buojk. áhpadasáj Nuortta GVV sissŋálasj fáhkabievijn.		30000 kr		Nuppe jahkebielen 2022	47
<i>A. Ávddánahttet sáme dáłkkumdievnastusáv nasjávŋálasj</i>	Nasjávŋálasj sáme dáłkkumprosjækta I ásaduvvam.		1 800 000		Prosjækta I jáhtuj biejaduvvam	52

<i>fálaldahkan nuortta-, oarjjet-, ja julevsámegeiellaj.</i>					
A. Dutkam	Dutkam ja innovasjávnná galggá dav doarjjot, ja kultuvrramáhtudagáv ja kultuvrra-sensitivitehtav bisodit guoskavasj prosjevtajn ja dájmajn. SAMINOR 3 prosjækta vuoroduvvá.		Gálo ælla tjielggasa		Álgaduvvam ja plánimin 49
A. Dahkat bákkulasj E-oahppamkursav sámegeiela ja sáme kultuvra birra	Dahkat sámegeiela ja sáme kultuvra E-oahppamkursav mij bierriluluj sierratjehppevarresvuoda dievnastusán vælggogissan dagáduvvat.	Bierri rádudallat divna guovlulasj varresvuoda-vidnudagáj	2 000 000	Aktisasj guovloj-gasskasasj prosjækta	E-oahppamkursa plánim, álgaduvvá, 2022 nalluj 47
A. Guovlulasj máhtudakværmádagáv ásadit sáme sierratjehppevarresvuoda dievnastusá gáktuj	Guovlulasj máhtudakværmádahka oadtju barggon joarkket barggamin sihkarastájtjit kvalitehtav ja lãpptit máhtudagáv sámegeiela ja sáme kultuvra birra sierratjehppevarresvuoda dievnastusán. Mandáhtav hæhttu hábbmit.	Vejulasj oassálasste: Finnmárko skihppijviesso VV, Nuortta-Vuona universitehta skihppijviesso VV, Nuortta skihppijviesso-apotiehkka VV, Nordlánda skihppijviesso VV ja Helgelaanten skiemtjegãetie VV	Gálo máhtudakværmádagá doajmmaj	Varresvuolta Nuortta galggá máhtudakværmádagáv jádedit ja dájmadit	2022 vuostasj jahtebielen 48

	Addneájrrasa ja suodjalimdievnastus/luohtádusulmutja				
B. Guovvamáno 6. bieje tjalmostahttem	Mijá næhttabielijn ja sisjelt mijá organisasjåvnån.			Álgaduvvam	48
C. Ávdåsvåsstådussuorge organisatåvrålasj sajåduhttem	«Såme varresvuodadievnastus» sirdeduvvá organisatåvrålattjat varresvuodafåhkaåssudagås håldaduså AD barggojuohkusij.			Álgaduvvam ragåtmåno 1. bieje 2021	49
C. Sihkarasstet såme åvdåstimev varresvuodavidnudagå j stivrajn ja RBU:n				Álgaduvvam	47
C. Doarjjaruhta addnij-organisåsjåvnåjda	Dåjma majt pasiaænnta-addnijorganisåsjåvnå åsadi såme ålmmugij galggi sierralåhkåj vuoroduvvat juollodimen.			Álgaduvvam	47
C. Varresvuohta Nuortta GVV låvgå divna gålmå såmegiellaj	Mañenagi divna målajda.			Álgaduvvam	
C. Såme dájdda ja galba Varresvuohta Nuortta GVV lanjåjn	Ådå lanjå Molovedjan 2022 rájes. Galba divna gålmå såmegiellaj ja dårogiellaj. Såmevuohta galggå	Gålo ælla tjielggasa		Álgadime	48

	vuojnnusin liehket sáme dájdajn ja ietjá sáme gávástimij.				
C. Sáme fokusav varresvuoda-dievnastusájda sihkarastet plánajn ja stratesijijajn	Sierratjehppevarresvuoda dievnastusá sáme álmugij galggi vuojnnusin liehket guovlulasj ávddánahttem-plánan 2038 ja ietjá lájddijiddje dokumentajn.		Ælla makkirak gálo		Maŋenagi 47
C. Guládallam ja aktisasj barggo Sámedikkijn					Maŋenagi 47
C. Ávdemusán sáme varresvuodafálaldagáj n nasjávnlattjat ietjá GVV:aj siegen			Ælla makkirak gálo	Koordinieriduvvam aktisasj bargujn ietjá varresvuoda- vidnudagáj	Maŋenagi
C. Sihkarastet álmuk la fáron vájkkudime ja tjanástagáv luohtádusulmutij ja suodjalim-dievnastusájn	Luohtádusulmutja ja suodjalimdievnastus galggi maŋenagi fáron vájkkudime dajda dájmajda ma li luondulattja. Galggá árvustallat mij la riekta dásse fáron vájkkudimes ja makkir foruma galggi aneduvvat.	Luohtádusulmutja Suodjalimdievnastus			Maŋenagi/ájge bále

C. Diehtjuohkem Helse Nord (Varresvuotta Nuortta) næhttabelijn	Árvustallat guovdásj dokumentajt jårggálit sámegeiellaj helsenord.no næhttabelijn		Diehtemahtes gålo		2022 naluvj	48
C. Aktisasj barggo- guojme	Sámedigge Helse Sør-Øst RHF, Helse Vest RHF ja Helse Midt RHF RU (UiT) / Sáme varresvuodadutkam Nuortta Universitietta Sáme allaskávlå Suohkana, ájnnasit sáme giellaháldadimguovlo suohkana Sáme organisasjåvnå duola degu Sáme dåktårij siebrre Luohådusulmutja/Suodjalim- dievnastus Addnijorganisasjåvnå				Aktisasj barggo I jådon	

4.3 Nuortta skihppijviessoapotiehka VV doajmmapládna

Nuortta skihppijviessoapotiehka VV tjielggij ragátmáno. 28. bieje 2021 jádedimjuohkusij bargo ja doajmmaplána stáhtusa birra. Stivrra I javllamáno 9. bieje 2021 giehtadallam doajmmaplánav diededimássjen. Oajvveluohtádusulmutijj ja oajvvesuodjalusoahhtsáj la diededuvvam doajmmaplána birra.

Slája

A. Fágallasj dájma

B. Kultuvralasj dájma

C. Struktuvralasj ja háldulasj dájma

Doajmmaplána bájjnokávdáj tjielggidus

Álgaduvvam/gárves

Plánimin/jáhtuj biedjamin

Gájbbet budsjehtav/guhkesájggásasj

Nuortta skihppijviessoapotiehkka VV

<i>Dåjma</i>	<i>Kommentárra</i>	<i>Aktisasj barggoguoyme</i>	<i>Gálo</i>	<i>Dárbbu aktisasj dájmaida? (GVV aktidibme?)</i>	<i>Goassa álgaduvvá</i>	<i>Stratesijja biele:</i>
<i>A. Diehtjuohkem SANO næhttabielijn</i>	Ájnas diedojt járggálit. Almodibme.	Dálkkumdievnastus	Diehtemahtes gálo	Ij la	2022 nalluj	
<i>A. Sihkarasstep fágalasj ávdásvásstádusáv</i>	Sihkarasstep jut fáhkajádediddje gejda I relevánta, vásstedi sierratjehppavarresvuoda dievnastusáj ávdás sáme álm mugij. Tjállet virgij tjielggidusájda.		Ælla makkirak		2022	
<i>A. Árvustallat dárbbv diehtjuohkemmateriálajt járggálit</i>	Jus littji sierralágásj ássjetjuolma maj birra bierriji liehket diehtjuohkemmateriála sáme giellaj, de máhtta dav fállat apotiehkajn.	Sáme klinihkka	Diehtemahtes gálo	Ij la	Manjenagi	
<i>A. Bákkulasj e-oahppam</i>	Adnet SANÁM:a E-oahppamkursav PUB barggijda ja klinihkalattjat.		Ælla makkirak	Ij la	Gá kurssa I gárves adnuj.	
<i>B. Guovvamáno 6. biejjve tjalmostahttem</i>	Álmmukássudagáj	Skihppijvieso, ávdemusát NVU.	Ælla	Ij la	2022:n	
<i>B. Álmmukássudagájt sáme giellajda galbbit</i>	Sáme giella ja dárogieltæksta apotiehkaj galbajn. Sáme giella ja dárogiella hilldogalbajn.		Birr. 50 000,-	Ij la	Galbbit apotiehkajt áda galbaj dirngomijn, jali rievddadimijn. Hilldo 2022:n.	
<i>B. Gatjádít sáme gielmáhtov ja sáme kultuvrramáhtov almodimtevstajn.</i>	Standard-tæksta divna virgealmodimijn.		Ælla makkirak	Ij la	Javlamáno 1. beaht 2022	

<p><i>C. Rekruttierima bálkkávuogádagáv adnet gá la sierralágásj dárbbbo</i></p>	<p>Sajijn/funksjávnnájn majna I sierralágásj dárbbbo sámegeiellaj ja sáme kultuvrradádjadussaj, máhtta bálkkálasádusáv vaddet.</p>		<p>La báddnum man áillo, merustallam: 10-50 000,- kr jahkásattjat</p>	<p>Ij.</p>	<p>Marjenagi</p>	
<p><i>C. Hiebadibme dálkkumij</i></p>	<p>Gá pasiænnta dárbbaj dálkáv skihppijvieson, de dárbbaj dav aj apotiehkan. Aktisasj barggo skihppijviesoj vaj dálkká tjuovvu pasientav apotiehkaj.</p>	<p>Skihppijvieso Dálkkumdievnastusá</p>	<p>Ælla makkirak</p>	<p>Skihppijviesojda ja dálkkumdievnastussaj hæhttu dálkkumdárbov huomájahttet aj gá dálkkasijt viedtjá reseptajn.</p>	<p>2022</p>	

4.3 NVU VV doajmmapládna

Ássje giehtadaláduváj jádedimjuohkusin javllamáno. 21. bieveje 2021. Direktera jádedimjuogos dágástaláj ássjev ja guorrasij tjuovvovasj mærrádussaj:

1. Direktera jádedimjuogos gijttá barggojuohkusav dán ájnas bargo ávdås, ja tjuovvol dan ávddånbiejadum doajmmaplána ulmijt nannit NVU sierratjehppevarresvuoda dievnastusájt sáme álm mugij.
2. Kultuvra ja iesjmiellusasj juogos gáhtjoduvvá plána tjadádimev koordinierit. Vásttálasj: Hilde A P. Kvalvik. Ájggemierre javllam. 2022.
3. Direktera jádedimjuohkusij ávddån biejaduvvá jahkásattjat vuoroduvvam dájma tjadádime pládna aktan budsjehtajn ja ruhtadimoajvvadusájn. Ájggemierre javllam. 2022.

Slája
A. Fágalsj dájma
B. Kultuvralasj dájma
C. Struktuvralasj ja háldulasj dájma

Doajmmaplána bájnnokávdáj tjielggidus

	Álgaduvvam/gárves
	Plánimin/jáhtuj biedjamin
	Gájbbet budsjehtav/guhkesájggásasj

NVU VV – galggá sáme skihppijviesson dádjaduvvat!

Dájma	Kommentárra	Aktisasj bargoguojme	Gálo	Dárbbu aktisasj dájmaidja? (GVV aktidibme?)	Goassa álgaduvvá	Strates jijja bielle:
A. Fáhkaværmádahka	Ressurssajuogos Ressurssajuohkusav ásadit mij galggá doajmmaplánav dahkat GVV mandáhta álgadibmáj. Låhpadvvam. VV ávdástuvvam guovlulasj barggojuohkusin Varresvuolta Nuortta oajvvat joarkket dájna guovlulasj barggojuohkusijn.	Varresvuolta Nuortta Finnmárko skihppijviesso Helgelaanten skientjegáetie Nordlándá skihppijviesso Skihppijviesoj apotiehka Råmså universitiehhta (UiT) Aktisasj barggoåss. NVU Kvalitiehhtaåssudahka, NVU			Låhpadvvam Iáhtuj bieljadam	48
A. Fáhkabiejvve ressurssajuohkusij	Máhttolápptima lågådallama ressurssajuohkusij.	Addne-juogos Sáme klinihkka Råmså universitiehhta (UiT) Finnmárko skihppijviesso GVV			Gárves	48
A. Fokus sáme pasienntaj ássjelistan	Fássta tjáhkanimijn; BBL, KVAM, barggijtjáhkanimijn, gaskavahkkotjáhkanimijn, ja sissnjálasj åhpadasán klinihkajn, galggá aj liehket fokus tiemájda sáme pasienta birra.	NVU (UNN) Sáme máhtudakjuogos	0		Marjenagi	47
A. Máhtudak- juogos	Máhtudakjuogos Máhtudakjuohkusav ásadit sisnjelt NVU:aj manna I sáme giella- ja	Varresvuoda Nuortta sáme ressurssajuogos		X	2022 gidá	48

	kultuvrramáhtudahka. Addneájrás galggá sebrudahteduvvat. Juohkusa ulmmen la liehket sáme ressurssa; giella- ja kultuvrramáhtudahka NVU barggijda. Juogos galggá sáme koordináhturav ja sáme varresvuodajuohkusav doarjjot. Gehtja sierra dájmaht sáme koordináhtur ja Sáme varresvuodajuogos.					
A. Sissnjálasj áhpadas VV:n sáme giela ja sáme kultuvra birra	Bákkulasj áhpadas. Máhtudakjuogos doarjju sissnjálasj áhpadasájn. Bargge galggi bessat giellakursav tjuovvot barggoájgen, jali bálkáv oadtjot dasi friddjaájgen, gálo mávseduvvi.	NVU (UNN) Sáme máhtudakjuogos	Gálo ma dálla e diehttu	X E-oahppam	2022 tjavtja	47
A. Fágallasj vájkkudus varresvuodabarggij vuodoáhpadasaj	Barggat sijáj siegen gudi fáhkplánajt dahki vaj Sáme kultuvrramáhtulasjuoda – tiebmá «sáme pasiennta» biejaduvvá varresvuodabarggij vuodoáhpadasaj ávdđál pasienntaaktivuodajn hárrjidallamij.	Råmså universitiehta (UiT) siegen barggat				47
A. Implementierit «Pládna iesjsármmima hieredibmáj sámij gaskan Vuonan, Svierigin ja Suoman»	Dahkat plánav masi lagámusá ja mañeldisbáhtse sæbrri. Avtaárvvusasj ja kultuvrrasensitijvva dálkudim-/sujttofálaldahka/tjuovvolibme sáme mañeldisbáhttsijda iesjsármmima mañgela hæhttu sihkarasteduvvat ja nanniduvvat.	PHRK		X Dahkamin nasjávnlálasj plánav	2022 áđđjakmáno	48
A. Ávdđánahttet áhpadasáv manna la iesjsármmima hieredibme Sámen/ sáme kontevsta fokusin	Barggat SANÁM:a siegen áhpadasáv ávdđánahtátjit.	SANÁM, VIVAT		X Nasjávnlálasj doajmmapládna Vuonan.	Álgadime	48

A. Jårggålme	Hæhttu tjelgaduvvat gudi diehtjuohkem-materiálat bierriluluj sámegiellaj jårggálit. Pasienntarievtesvuoda galggi nuorttasámegiellaj jårggáluvvat.			X	2022 gidá	48
A. Sáme pasientajda oahppam ja háldadimfálaldahka gielalattjat ja kultuvralattjat	Hiebadit gielalassj ja kultuvralassj oahppam ja háldadimfálaldagáv sáme pasientaj juohkusijda gejn la guhkálassj ja/jali máhttse varresvuodavige. Kursajt bierriluluj ávddánahttet divna gálmma giellaguovloj gáktuj ja aktisasj barggon bájkálassj varresvuodavidnudagáj.	Sáme klinihkka OHG (LMS), DNU (UNN)	Gálo?	X	2022 tjavtja	48
A. Dutkam	Adni dálássj varresvuodadutkamav sáme pasientaj fálaldagá buoredibmáj.	SAMINOR		X	Álgadime	49
B. Sáme vahko ja guovvamáno 6.biejve tjalmostahttem	Mijá næhttabielijn ja sisnjelt mijá organisasjavnán. Tiebmávahko ávddál guovvamáno 6. biejve. Slávgit. Kantijnan, biebbmoárbbedábe (biejvvebárrámus ja mállása). Kultuvrraprográmma mij álles vahkov vihpa.	Suohkana sámev giellaháldadimguovlon ma gulli VNU (UNN) doajmmaguovlluj Rámsá universitietta (UIT) GVV Sámedigge		X	Jáhtu biejvve	48
B. Sáme dájdá	Sámevuohka galggá sáme dájdajn ja ietjá sáme gávástimijn vuojnnot. Átsádit sáme dájdav NVU:an (UNN:an). Aktisasj barggo UIT:ajn oahpestim dájdaguossidimij Universitietan.	UiT UNN (NVU) dájddajuogos SANÁM			2022 gidá	48
B. Kultuvralassj dájma	NVU:an (UNN:an) galggá liehket fokus sáme kultuvrradájmajt lasedittjat.	Álgop kultuvrraaktera Vuonan	450000			48
B. Sáme biebbmo	Fállat sáme biebbmov.	NVU (UNN) Guovdásj dievnastus	0		Guovvamáno 6.	48
B. Sáme æjvvalimsajev ásádit pasientajda, lagámusájda ja barggijda	Sáme æjvvalimsajev ásádit divna sajijda gánná UNN:an li lanjá; ladnja mij sáme kultuvrav gávvit; navtik stáhkusa, gávva, avijisa, musihkka ja diehtjuohkemmateriála. Siebren máhtti aj liehket sáme varresvuodabargge, gejn	Sáme dájddársiebrre Doajmma- ja ábmudak-guovdásj			Mañenagi	49

	pasienta lulun æjvvalit jali lulun válldet aktijvuodav.					
C. Fokusa sáme varresvuodadievnastusá jda plánajn ja stratesijijajn	Implementierit dájmajt VV bajemus stratesijijapládnaj.	Dutkama guovdásj ja oahppoguovdásj	0			Álgaduovvam 47
C. Almodimtevsta	Sæmme tæksta NVU (UNN) divna almodimtevstaj málajn.	Bargge- ja organisasjávnná NVU (UNN)	0	X		Álgaduovvam 47
C. Sáme galba VV:an	Galba nuorttasámegeiellaj ja dárogeiellaj.	NVU (UNN) Doajmma- ja ábmudakguovdásj				Álgaduovvam 48
B. Sihkarasitet sáme ávdástimev varresvuoda-vidnudagá Addnijnammadussaj ja nuorajrádáj	Galggá liehket ájras gænna I sámegeiellamáhtto ja sáme kultuvrramáhtudahka Addnijnammadusán ja nuorajráden.			X		Álgadime 47
C. Doarjjet iednegiela/kultuvrraduogátja registrierima diedulasjuohtakampánjav	Registrierit gielav pasienntadiedojsa DIPS:an, pasienntajournállaj, adræssaj (famillja, sosiálla). Sæbrrap sihkarastátjit buorre hiebadimev ja avtaárvulasj dálkodimev/sujtov sáme pasientajda.	Dáktársiebrre Varresvuohta Nuortta IKT		X		Mañenagi
C. Átsádibme VV:an	Galggá tjadáduvvat Gasskaanalijssa oassen ævtoduvvam dájmajda tjielggidusán mandáhta diehti stratesijjadokumentan.	Kvalitiehttaássudahka Økonomijja ja analijssa PO (Bargge- ja organisasjávnná-ássudahka) (NVU) Varresvuohta Nuortta	0			2022 ádjakmáno 13
C. Dálkká guhti Rámsán barggá	Hiebadit fusalasj dálkkumav. (08.00-22.00). 1. dásse. Biejven 2. dásse. Jánndur	Finnmárko skihppijviesso	Areálagálo			Álgadime 33/47
C. Buorep diehtjuohkem	Guovlulasj kampánja Varresvuohta Nuortta diehti rávviduvvam.	Finnmárko skihppijviesso VV	0	X		2021 basádismáno 33/47

dálkkumdievnastusá birra intranehtan	NVU (UNN) ja Finnmarko skihppijviesso barggi ássijn.					
C. Hávsskudakárdnik	Sáme bargge gudi sihti, bessi friddja guovvamáno 6.biejve. Virggeloahpe-árdnik tjanáduvva jábmemij/hávdádibmáj hiebaduvvá stuorrafamilljaj Sámedikke ja fylkkasuohkana árniga milta.	Bargge – ja Organisasjávnná, NVU (UNN) Sámedigge Fylkkasuohkan				2022 ádájakmáno Ulmme I galggá sajenis liehket 5.2.22
C. Ádá sámekordináhturvirgev ásadit VV:aj	Virgev ásadit direktera jádedimjuohkusij. Bisodit doajmmaplána implementierimav.		1,5 millijávná jahkáj aktan sosiála gáloj			Galggá árvustaláduvvat 2022 gldá 47
C. Rekruttierim ja sajáduvva	Bargge gejn la máhtudahka sámegiellan ja sámekultuvran; lesjmiellusaj registrierim guhtimuttjaj barggijn la sámegiellamáhtto ja/jali sámekultuvrramáhtudahka ja vaddet sidjij báلكkábuohtov fáhkasiembre sjehtadusáj milta.		Diehtemahtes gálo	Guovlulasj dájma		2022 tjavtja 47
C. Sáme varresvuodajuogos	Hæhttu tjielgaduvvat galggá gus struktuvrav ásadit. Røros/St. Olavs/SANÁM ja Alaska modælla inspirasjávnnájn.	<u>Råmså suohkana aktandoajmmam-ássudahka</u> Návuodna Áltá Gájvuona suohkan Bálák (Ingolf Kvandal)		X		Bleri árvustaláduvvat 2022 tjavtja 47
C. Fokus dárbojda varresvuodabarggijda gejn la sámegiellamáhtto ja/jali kultuvrramáhtudahka guládallamsjehtadusán	Ulmme I divna ássudagájn majna I pasiænntaaktijvuohta galggi dilev hiebadit váj siján li bargge sajenis gejn la sámegiellamáhtto – ja kulturmáhtto gá dárbbosjaddá. Bierriluluj ásadit indikáhturav mij monitorieri ulmmejåksåmav. Sáme máhtudakjuogos sihkarastá guládallamsjehtadusá kvalitehtav.			0		Ájggomus oadtjot guládallamsjehtadus saj/stivrrimjuvllaj 2022 rájes 47
D. Aktisasjarggo-guojme	Sáme klinihkka Oarjjelsáme varresvuodaværmáda					

<p>Sámedigge Råmså ja Ufuohhta varresvuodaaktisasjvuohta Stáhttaháldadiddje Råmså fylkkasuohkan Sámegeiela háldadimguovlo suohkana ma gulluji NVU (UNN) doajmmaguovlluj Priváhta sjehtadusá ásadusáj Varresvuohta Nuortta / ietjá GV:a RU (UIT)/ Sáme varresvuodaguoradallam Sáme allaskávlá Sáme organisasjávnná dagu Sáme dáktárij siebrre Duohtavuoda- ja sábadimkommisjávnná BRO (USHT), Skihppijsijda ja sijddadievnastusáj ávdedimguovdásj sáme álmugij Finnmárkon. Riddu Riđđu Nuortta álmugij guovdásj Sámedigge Sámeráde Festspillene i Nord-Norge Råmså sáme goahte</p>					
--	--	--	--	--	--

4.5 Nordlánda skihppijvieso VV doajmmapládna

Doajmmapládna giehtadaláduváj vijdeduvvam jádediddjetjåhkanimen diijstagá basádismáno 30. biejeve 2021.

Mærrádus:

Jádedimjuogos doarjoj oajvvaduvvam dájmajt.

Doajmmapládna dágástaláduváj Nordlánda skihppijvieso stivrratjåhkanimen javllamáno 14. biejeve 2021, 2021-114 ássjen – Nordlánda skihppijvieso barggo tjuovvolit stratesijjav «Sierratjehppevarresvuoda dievnastusá sáme álm mugij».

Mærrádus:

Stivrra válldá ássje tjuovggidussan ja doarjju oajvvaduvvam dájmajt Nordlánda skihppijvieso doajmmaplánan.

Slája
A. Fágalsj dájma
B. Kultuvralasj dájma
C. Struktuvralasj ja háldulasj dájma

Doajmmaplána bájnnokvávdáj tjielggidus

	Álgaduvvam/gárves
	Plánimin/jåhtuj biedjamin
	Gájbbet budsjehtav/guhkesájggásasj

Nordlánda skihppijviesso VV Doajmmapládna

<i>Dájma</i>	<i>Kommentárra</i>	<i>Aktisasj bargoguoyme</i>	<i>Gálo</i>	<i>Dárbbu aktisasj dájmaidja? (GVV koordinieri?)</i>	<i>Goassa álgaduvvá</i>	<i>Stratesij ja bielle:</i>
<i>A. Barggojuogos</i>	Barggojuogos Sissnjálasj barggojuohkusav ásadij mij doajmmaplánáv dahká GDF mandáhta álgadibmáj. Låhpaduvvam. RF ávdástibme guovlulasj barggojuohkusin	Varresvuolta Nuortta Finnmárko skihppijviesso Helgelaanten skiemtjegåetie Nordlánda skihppijviesso Skihppijviessoapotiehkka			Tjadaduvvam	48
<i>A. Barggojuohkusa máhtudaklápptim</i>	Sissnjálasj barggojuohkusij máhtudaklápptim Nordlánda skihppijvieson Guossidit Árran julevsáme guovdátjin. Tiebmá: Kultuvrradádjadus ja guládallam	Addnijnammadus Nuorajráde Árran julevsáme guovdásj			Tjadaduvvam	48
<i>A. Sissnjálasj áhpadus sáme giela ja sáme kultuvra birra</i>	Lápptit varresvuodabarggij diedulasjvuodav sisnjelt. 1. Bákkulasj E-oahppam kurssa divna Varresvuolta Nuortta barggijda. 2. SANÁM ¹ -kurssa, E-oahppamkurssa Kultuvrradádjadus æjvvalattijn sáme pasientaj	Varresvuolta Nuortta dahká kursav SANÁM	Varresvuolta Nuortta GVV riekkni gálojt.	Aktisasj doajmma Varresvuolta Nuortta	2022/2023	47

¹SANÁM merkaj Sáme nasjávnnálasj máhttodievnostus – psykalasj varresvuodasuođjalibme ja gárevselga

A. Varresvuodajuogos

<p>ja addnij biejaduvvá Campusij ja juolloduvvá guoskavasj ulmutjijda</p> <p>3. Tjadádit jahkásasj sissnjálasj-åhpadasáv/ kursav sámegiela ja kultuvrramáhtudagá birra guovvamáno 6. bieje aktijvuodan</p> <p>4. Ásádit oanegis sissnjálasj-åhpaduskursav mav máhttá iesjguhtik avtadahkaj / jádediddje-juohkusij adnet. Dáv máhttá muhtem avtadagájn gæhttjalit/ pilávttán</p>	<p>Fáhkaássudahka</p>	<p>Sæbrram barggij ájggegálo</p> <p>Merustaláduvva m gálo: 100.000,- kr</p> <p>Merustaláduvva m gálo: 5000,- kr</p>		<p>Jahkásattjat, álggem 2022 gidá</p> <p>2022/2023</p> <p>2022/2023</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Vuojnnet máhttelisvuodav jut Nordlánda skihppijviesso sæbrrá 2-jagásj prosjæktaj julevsáme varresvuodajuohkusa vuoksjuj, Hábmera suhkana siegen. Ásaduvvá Pilávttá -prosjæktan <p>Varresvuodajuohkusa bargo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pasiaenntaj/pasientaj guoske bargo - Máhttoláptim suohkanijn ja varresvuodavidnudagájn 	<p>Hábmera suohkan</p>	<p>20 prosentavirgge Nordlánda skihppijvieson*</p> <p>*Sávvmis ruhtaduvvá dát prosjæktan.</p>		<p>2022 nalluj</p>	<p>48</p>

<p>- Ávdđánahttet aktisasj bargov sáme pasientaj hárráj</p> <p>Nordlánda skihppijviesso koordináhtura vejulasj ávdásvástádussuorge, oarjjelsáme modella milta²</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Dájmadi aktijvuoda-telefávnáv ○ Máhttet tjuovvot pasientaj tijmajda, tjuovvolit ieme pasientaj ○ Klinihkalasj dievnastusáj koordinierimbarggo, diehtjuohkem ja aktisasj barggo. <p>5. Ressurssajuohkusav ásadi mij æjvval niellji jahkáj, sisnjelt Nordlánda skihppijvieson mij galggá vájkkudit Nordlánda skihppijvieso sierratjehppevarresvuoda dievnastusá tjuovvolime sihkarasstemij sáme álm mugij</p>		20 000,-			
---	--	----------	--	--	--

² <https://sorsamisk-helsenettverk.no/samisk-helseteam/>

A. Bájkálasj sáme fáhkaværmáadahka Nordlánda skihppijvieson

A. Diedo Nordlánda skihppijvieso næhttabelijn

A. Ávdedit/Járggálime

				2022	48
				2023	48
				2022	48

**B. Guovvamáno 6. biejeve
tjalmostahttem**

<p>guovvamáno 6. biejeve dagu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sosiála mediján/ Nordlándá skihppijvieso næhhtabelijn <ul style="list-style-type: none"> Slávgit divna bájkijn gánná li skihppijvieso Fállap sáme biebmov skihppijvieso kantijnajn Vuosáduš skihppijvieson, duola dagu girjjevuorkájn Nordlándá skihppijviesso Stormenin 	<p>Doajmma- ja ábmudakjuogos</p> <p>Stormena girjjevuorkká</p> <p>NVU (UNN) kultuvrraássudahka</p>	<p>Sæbrram barggij ájggegálo 5000,-</p>			
<p>B. Sáme dájdda, gávástibme ja galba</p> <ul style="list-style-type: none"> Galba julevsámegeiellaj divna ádá huodnahijn Galba julevsámegeiellaj boadáldagájn divna oajvvehuodnahijn Javllamus Nordlándá skihppijvieso dájddajuohkusij; sávvá sáme dájdda ja sáme gávástibme oasteduvvá Oasstet girjijt, ájggetjállagijt ja stáhkusijt mánájda /nuorajda Oasstet sáme bievddeslávágájt guoskavasj resepsjávnnájda Adnet skihppijvieso diehtujuohkemsjermajt ájggeguovddelis tjalmostahttemijda Oablodit plakáhtav 10 bágo nuortta-, oarjje ja 	<p>Doajmmajuogos guládallamássudagá siegen</p> <p>Nordlándá skihppijviesso dájddajuogos</p> <p>Klinihkka</p>	<p>Gálo ma dálla e diehttu</p> <p>50 000,-</p> <p>Ælla makkirak gálo</p>		<p>2022</p>	<p>48</p>

C. Fokus sáme varresvuodadievnastusáжда plánajn ja stratesijijn

julevsámeigiellaj Tjalmostahttet sáme giellavahkov sosiála medijájn ³					
<ul style="list-style-type: none"> Biedjat guoskavasj tjuokkajt doajmmaplánas sierra tækstaoassen stratesijijnalasj ávddánahttempládnaj Barggo Varresvuoda-aktisasjvuodajn <p>Gehtjadit máhttelisvuodav ásadit FOL- fágallasj aktisasjbarggojuohkusav, Varresvuoda-aktisasjvuoda vuododime aktijvuodan, tjanáduvvam sierratjehppevarresvuoda dievnastusá sáme álm mugij rappártá tjuovvolibmáj.</p> <ul style="list-style-type: none"> Implementierit tjuovvovattjav gá fásstadáktár skihppijviessuj vuoset: Diedo dálkå ano ja ietjas kultuvrraduogátja birra ja makkir gielajt, galggá tjállet «famillja ja sosiála» vuolláj jali njuolggá vuodo- journállaj «pasienta birra» (Finnmárko skihppijvieso mála milta. Noarmmavadde barggovuoge fásstadáktárij 	Fáhkaássudahka			2022	49
	Aktisasj dájmaj juogos			2022/2023	
	Fásstadáktárráde			2022	

³ Sváldas plakáhttaj: https://giellavahkko.org/wp-content/uploads/2021/08/10-sani-Plakat-70x100_bhg_korr3.pdf

	ja skihppijviesso- daktárij gaskan).				
C. Varresvuodabarggijit áttjudit gejn la sámegielmáhtto ja sámekultuvrramáhtudahka.	<p>Tjuovvovasj tjuokka tjáleduvvi Nordlánda skihppijvieso rekruttierimdoajmmapládnaj 2021-2024:</p> <p>Adnet sámegiela ja sámekultuvrramáhtov Nordlánda skihppijvieso ávdđánbuktemin guoskavasj almodusájn Webcruiterin, ja guoskavasj virggebiliijn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ávdđánahttet, diehtujuohkem- materiálav járggálit ja hiebadit divna sámekultuvrramáhtto gánná dat la relevánta • lesjuhtiklágásj intensijva-árniga maj ávdás vidnudahka vásstet, ma galggi sihkarasstet jut sámekultuvrramáhtto vidnudahka bisoduvvá HR bieles sáemmi láhkáj dagu ietjá árdniga, dárbo ja sierraárdnigij milta. 	HR juogos, Rekruttierim ja doarjja			2022 gidá
C. Dálkkumdievnastusá	<ul style="list-style-type: none"> • Sihkarasstet jut julevsáme dálkká I gieda ávdán. 	Nasjávnašasj prosjækta I ásaduvvam ásadittjat dálkkumdievnastusáv manna aj fáladuvvá dálkká julev- ja oarjjelsámegiellaj. Dáv bargov jádet Varresvuohka Nuortta barggojuogos.	Varresvuohka Nuortta ruhtat	Aktisasj dájma Varresvuohka Nuortta Prosjækta álgaduvvam	47

C. Aktisasj barggoguojme

<ul style="list-style-type: none">Sihkarasstet diedo dállkkumdievnastusá birra li gieda ávdás varresvuoda-barggijda.	Finnmárko skihppijviesso ja NVU li diehtujuohkemkampánjav dahkamin	Varresvuolta Nuortta ruhtat		2022 nalluj	
Guoskavasj sáme organisasjåvnå Hábmera suohkan Stormena girjjevuorkká LOVESA (LOVOB) Varresvuoda-aktisasjvuolta ⁴ Sáme allaskávlå Nord universitet /Nuortta universitietta /Noerhte universiteete					

⁴ Varresvuodaaktisasjvuolta Lufuohtta, Viestarålas ja Sålto

4.6 Helgelaanten skiemtjegåetie VV Doajmmapládna

Ássje 346 Sierratjehppevarresvuoda dievnastus oarjjelsáme álmugij giehtadaláduváj Helgelaanten Skiemtjegåetie jádediddjetjáhkanimen basádismáno 9. bieje.

Ulmmen lij tjuovggit vidnudagá jádediddijda ævtoduvvam sierratjehppevarresvuoda dievnastusáj doajmmaplána birra oarjjelsáme álmugij, váj oadtju vuojnojt dasi jus littji ja tjielgadi bargov ávdđálijguovlluj.

Mærrádus:

1. Ávdåsvåsståduš sierratjehppevarresvuoda dievnastusáj doajmmaplána milta oarjjelsáme álmugij biejaduvvá med.direkterraj 01.01.2022, maŋŋel gå prosjekta låhpåduvvå.
2. Ásaduvvá 50 % koordinåhturvirgge doajmmaplána tjådådibmáj.
3. Guovvamåno 6. bieje tjålmostahttem – åsaduvvá juogos mav AD jådet, masi Addnijnammadus sæbrå.

Ássje biejaduváj aj åvdđån tjuovggidimåssjen Helgelaanten skiemtjegåetie stivrraj basådismåno 25. bieje 2021.

Slåja

A. Fågalasj dåjma

B. Kultuvralasj dåjma

C. Struktuvralasj ja håldådušlasj dåjma

Doajmmaplána bájnnokåvdåj tjielggidus

Álgåduvvam/gårves

Plånimin/jåhtuj biedjåmin

Gåjbbet budsjehtav/guhkepåjggåsasj

Helgelaanten skiemtjegåetie

Dåjma	Kommentárra	Aktisasj barggoguoyme	Gálo	Dárbbu aktisasj dájmaida?(GVV koordinieri?)	Goassa álgaduvvá	Stratesij ja bielle:
A. Dahkat doajmmaplánav	<p>Ressurssajuogos Ressurssajuohkusav ásadit mij galggá doajmmaplánav dahkat GVV mandáhta milta doajmmaj biedjama gáktuj. Låhpadvvam. VV ávdástuvvam Guovlulasj barggojuohkusin Varresvuolta Nuortta ævtot guovlulasj barggojuohkusijn joarkket.</p>	<p>Varresvuolta Nuortta Finnmárko skihppijviesso Helgelaanten skiemtjegåetie Nordlándá skihppijviesso</p> <p>Skihppijviessoapotiehkka UiT (Råmså universitiehhta) Aktandoajmmama åss., NVU (DNU) Kvalitiehhtaåssudahka, NVU (UNN)</p>	50.000		Låhpadvvam Jåhtuj biejadum	48
A. Sissnjålasj åhpadas sámegeiela ja sáme kultuvra birra	<p>Lasedit diedulasjuodav sisnjelt barggij gaskan sissnjålasj kursaj ja E-åhpadasijn. Sámegeiela ja sáme kultuvrradådjadus galggá liehket tiebmán Helgelaanten skiemtjegåetie kvalitiehhtabiejvijn. Finnmarko skihppijviesso dahká kursav.</p>	Divna jádediddje	Gálo ælla tjiejlgasa	X E-oahppam	2022 tjavtja	47
A. Fågalasj vájkkudus varresvuodabarggij vuodoåhpadussaj	<p>Aktisasj barggo sijajn gudi fáhka- plånajt dahki vaj Sáme kultuvrramåhtudahka – tiebmá «sáme pasiænnta» biejaduvvá varresvuodabarggij vuodoåhpadussaj ávdđål gá hárijidallamij galggi pasiænntaaktijvuodaj. Varresvuodafáhkabargge, ambulånssabargge, varresvuodatjålle, jnv.</p>	<p>Joarkkaskåvlå Helgelåndan</p> <p>Nuortta Universitiehhta</p>			2022	47

	Skihppijsujttároahppo ja sosionávmmåoahppo, jnv				
A. Aktivuodav ja aktisasj bargov ásádit Oarjjelsáme varresvuodajuohkusijn/St.Olavijn	Dahkat oajvvadásáv jut luluj álgádit muodugattjav Helgelaanten skiemtjegáetien				2023
A. Hiebadit klinihkalasj fáaldagájt	Dá oase li sierraláhkáj ájnasa: Prehospitála dievnastusá, geriatrijja, psykiatrijja, gárevselga, pediatrijja/riegádahttem, hiehte.	Klinihkkajádediddje			2022/2023
A. Digitála varresvuodadievnastusá	Hiebadit digitála varresvuodadievnastusájt oarjjesáme álm mugij.	Varresvuodaladnja Helgelánnda (Helserom)			2022
A. Stáhkamtera -pijja/ájttsam	Mánájda ja nuorajda áttjudit ájttsam- ja sujttoladnjaj gávnijt /stáhkusijt ma li oahppása.	PHR-klinihkka, Mnp ássudakjádediddje	Gálo ælla tjielggasa		2022
A. Dutkam	Áttjudit dárbulasj dutkijit /dutkanziemájt.	Fáhkabargge Dutkamoajvve			2023 49
B. Sáme vahko ja guovvamáno 6. bieje tjalmostahttem	Mijá næhttabielijn ja sisnjelt mijá organisasjávnnán. Tiebmávahko ávdđál guovvamáno 6. bieje. Slávggit. Kantijna, sáme biebmo kantijnajn ja skihppijviessogievkanin. Diehtjuohkem diehtosjermajn ja duostudagájn.	AD ja addnijnammadus	Oasstep slávgájt ja bievdeslávgájt.		Jáhtuj blejadum 48
B. Sáme dájdda	Ádå lanjáda ja ádåstuvvam lanjáda divna avtagájn/klinihkajn. Sámevuohka galggá vuojnnusin liehket oarjjelsáme dájdajn ja ietjá oarjjelsáme gávvidimijn. Oadtjot oarjjelsáme kultuvrraguovdátjav Aarporten fárruj.	Doajmma/åbmudahka Helgelaanten skiemtjegáetie jádediddjejuohkusin la ávdåsvásstádus sajájduhttet			2025/-27 48

B. Vuorddemlanjáj/-sajij hiebadibme	Gehtjadit dálásj vuorddemlanjáj/-sajij ja buoredit dajt oarjjelsáme kultuvra tjalmostahttema baktu	Doajmma/åbmudahka				
C. Fokus sáme varresvuoda-dievnastusájda plánajn ja stratesijjajn	Sihkarasstet jut nasjávnnálasj ja bajemus guovlulasj varresvuoda- ja skihppijviessoplána nubbe nubbáj vásstedi.	AD ja skihppijvieso jádedimjuogos ietján	0			Maŋenagi 47
C. Almodimtevsta	Sávadus áhttsijit oadtjot gejn la oarjjelsáme duogásj. Moallánahkko biejaduvvá dálátjis divna almodusájda.	HR	0			Álgaduvvam 47
C. Sáme galba VV:an	Oassálasstet GMG (DMS) Brønnøysunda galbbimij. Barggo I álgaduvvam. Divna galba pasientajda járggáluvvi oarjjelsámegeiellaj.	Oarjje- Helgelánda GMG (DMS)-jádediddje Doajmma/åbmudahka				Dálátjis gárvedibmáj 48
C. Organiserit ávdásvásstádusáv bisodit sierratjehppevarresvuoda dievnastusájit oarjjelsáme álm mugij	Guhkálasj hámiida sajjáduhttet bargov ja ávdásvásstádusáv sierratjehppevarresvuoda dievnastusájs oarjjesáme álm mugij. Dát galggá medisijnalasj direktera duogen liehket.					Álgaduvvam juo 49
C. Koordináhturav virggáj biedjat gænna I oarjjelsáme duogásj	Joarkket bargov doajmmaplánajn. Aktijvuoda ja koordinierijiddje funksjávnná oarjjelsáme álm muga hárráj.		500.000			Álgaduvvá 2022 47
c. Helgelaanten skiemtjegaetie girje	Árvustallat vehi diedojt biedjat oarjjelsámegeiellaj (boahtembájkke, gen lusi galggi buojk.).			x		Ij la ájn tjielgaduvvam
C. Doarjot Diedulasjvuoda-kampánjav iednegiela/kultuvrra-duogátja registrierimij	Registrierit pasiænntadiedoijn DIPS:an, pasiænntajournálajn, adressajn (famillja sosiála) gielav. Dát luluj sihkarasstet buorre hiebadimev ja avtaárvulasj dálkodimev sáme pasientajda.	Dáktársiebrre Varresvuolta Nuortta IKT Sáme klinihkka		X		Maŋenagi

C. Oarjjesáme dålkumdievnastus gieda åvdån	Nasjåvnålasj prosjækta	Finnmárko skihppijviesso		X	lehpesihkar	33/47
C. Hávsskudakårnik	Hiebadit vaj sáme duogátja bargge máhtti oadtjot virggeloabev guovvamáno 6. bieje. Hávsskudakårnik hiebaduvvá stuorrafamilja dárbojda jábmema/hávdádime aktivuodan, sæmmiláhkáj gá Sámedikke årnik.	HR Fáhkasiembre			Ij la ájn tjielgaduvvam	
C. Oarjjesáme máhtudak-værmáda	Helgelaanten skiemtjegåetie bargge li fáron bájkalasj værmádagán nannitjit bargov ja berustimev sierratjehppevarresvuoda dievnastusáj hárráj oarjjesáme álmugij.	Klinihkkajádediddje	Gálo máhtudak-værmádagáv dájmadittjat. Kursa.		2022?	
C. Aktisasj barggo- prosjevta Helgelaanten skiemtjegåetie ja guoskavasj suohkanij gaskan ja oarjjesáme guovlluj Svieriga bielen	Aarporte suohkan luluj guovdátjin. Máhtta dájna álget aktisasj barggon Aarporte suohkanijn ja Varresvuodaaktisasjvuoda baktu.	Aarporte Aktisasjdájmaj guovdásj Dasi duodden Grane, Vefsn, Hemnes ja Rana suohkana. Ietjá suohkana mañenagi.			2022	
C. Konferánsa	Helgelaanten skiemtjegåetie birri konferánsajda sæbrrat majna l oarjjesáme sisadno.	Helgelandskonferansen Oarjjesáme varresvuoda-konferánsa	50.000			
A. Tjuovggidusássjen stivrratjåhkanimijn ja FTV:n	Stivrra luluj sihtat ienep diedojt statusa birra duolloy dálloj.	Hál HR			Tjadáduvva mañenagi	
A. Ádå Helgelaanten skiemtjegåetie	Sebrudahttem Ádå Helgelaanten skiemtjegåetiee plánima bajemus dássáj. Prosjevtan sierra mærrådustjuogga. Oarjjesáme kultuvrraguovdásj Aarporten fárruj váldeduvvá.	Prosjæktadirekterra			Mañenagi	

4.7 Finnmárko skihppijvieso VV doajmmapládna

Finnmárko skihppijvieso VV stratesijjalasj jádediddjetjåhkanibme giehtadaláj 94/2022 ássjen 08.03.2022 tjåhkanimen:

Mærrádu:

- 1.Sierratjehppevarresvuoda dievnastusáj doajmmapládna sáme álm mugij mierreduvvá daj oajvvadusáj ma tjåhkanimen båhtin ávddån.
- 2.Doajmmapládna sáddiduvvá guovlulasj barggojuohkusij joarkka giehtadallamij.

Slája

A. Fágalsj dájma

B. Kultuvralasj dájma

C. Struktuvralasj ja háldaduslasj dájma

Doajmmaplána bájnnokávdáj tjielggidus

Álgaduvvam/gárves

Plánimin/jåhtuj biedjamin

Gájbbet budsjehtav/guhkesájggásasj

Finnmárko skihppijviesso VV

Dájma	Kommentárra	Aktisasj bargoguoyme	Gálo	Dárbbu aktisasj dájma- jda? (GVV koordinieri?)	Goassa álgaduvvá	Strate- sijja bielle:
A. Fáhkaværmádahka	<p>Ressurssajuogos Ressurssajuohkusav ásadit mij galggá doajmmaplánav dahkat GVV mandáhta álgadibmáj. Låhpduvvam.</p> <p>VV ávdástuvvam Guovlulasj barggojuohkusin Varresvuohta Nuortta ævtot Guovlulasj barggojuohkusav joarkket.</p>				Låhpduvvam	48
A. Fáhkabiejvve ressurssajuohkusij	Máhttolåpptijiddje lågådallam ressurssajuohkusij				Gárves	48
A. Fokus sáme pasiaenntaj ássjelistan	<p>Fássta FIN tjåhkanimijn galggá sáme pasiaenntaj vuoroduvvat. Buojkulvisá tjåhkanimijda li FAMU, Kvalitiehttajuogos, addnijnammadus ja ietjá tjåhkanime vidnudagá ja klinihkka/ skihppijvieso dásen. Divna ássje ma Stratesjijjalasj jådedimtjåhkanibmáj ávdeduvvi galggi sáme perspektijvan árvustalåduvvat. Varresvuoda- aktisasjvuohta I mærrådusájis baktu ietjas vælggogissan dahkam jut gájka galggi liehket væhkkálakkoj barggat sáme álmugij avtaárvulasj dievnastusáj vuoksuj. Rásttigáisá tjielggidus – Varresvuoda- aktisasjvuoda guojmmevuoda tjielggidus Finnmarkon galggá gávnadit makkir guovlluj mannap ja biedjat bajepdásálasj lájddimusájt varresvuodaaktisasjvuoda barggij 2022-2023 ájgegávdan.</p>	<p>Vidnudagá jådedimjuogos</p> <p>Vidnudahka aktisasj barggon divna FIN suohkanij siegen</p> <p>Iesjmiellusaj guovdátja Girkkonjårgan ja Hammerfestan</p>	0		Mågerugi	47

	<p>Rahtjat dan guovlluj jut pasiaenntaoahpestiddje skihppijviesujn pasientaj guládalli sámegeiellaj.</p>				
A. Máhtudahka	<p>Sámegeiela ja sáme kulturamáhtudagá nannima diehti galggá vidnudagán galggá FIN adnet Sáme klinihka máhtudagáv. Vásádus- konsulænnta galggá fáron. E- oahppamkurssa mav SANÁM la dahkam juogeduvvá Guovlulasj varresvuoda-vidnudagáj.</p>				<p>Aktelt 48</p>
A. Sissnjálasj áhpadas VV:n sámegeiela ja sáme kultuvra birra	<p>Lápptit divna FIN barggij diedulasjvuodav sámegeiela ja sáme kultuvra birra. Bákkulasj áhpadas divna áđđabarggij biejevijn FIN:an Adnuj válldet dálásj áhpadusmateriálav mav Sáme klinihka fállá – gehtja SANKS.no. Sáme klinihka áđđabarggekurssa, filmmiduvvá ja almoduvvá. Bákkulasj áhpadas mav SANÁM la dahkam E-oahppamkurssa máhtudakportálan. Tiebmávahkko sámegeiela ja sáme kultuvra birra FIN:an guovvamáno 6. biejeve aktijvuodan. FIN galggá dilev hiebadit vaj bargge bessi sámegeielkursav tjadádit. Nannit oarjje- ja julevsáme fáhkamáhtudagáv sebrudagá ja kultuvra hárráj Sáme klinihka nasjávnnálasj máhtudakdievnastus- funksjávnná diehti.</p>				<p>Álgaduuvvá 2022 gidán 47</p>
A. Fágallasj vájkkudibme varresvuodabarggij vuodoáhpadasán	<p>Barggat sijáj siegen gudi fáhka- plánajit dahki vaj Sáme kultuvrramáhtudagá – tiebmá «sáme pasiaennta» biejaduvvá varresvuodabarggij vuodoáhpadasáj ávddál gá galggi hárrjiddallamij pasiaenntaaktijvuodajn. (RETHOS)</p>	<p>Barggat UIT:a siegen (Råmså universitietajn)</p>			<p>2022 tjavtja 47</p>

	Barggat varresvuodafáhkaohpoj gáktuj UiT:an (Råmså universitietan) sáme varresvuodabarggij rekruttierimijn.				
A. Iesjsármimima hieredibme sámij gaskan Vuonan	Dahkat plánav masi lagámusá ja mañeldisbáhttse sæbrri. Avtaárvulasj ja kultuvrrasensitijvva dálkudim- fálaldahka/tjuovvolibme sáme mañeldisbáhttsijda iesjsármimima mañela hæhttu sihkarasteduvvat ja nanniduvvat. SANÁM dahká plánav sáme álmugij Vuonan.		Ruhtadibme prosjækta-ávddánahttemij		Barggo I álgaduvvam jagen 2021. 48
A. Vahágahttemav ja illastimev hieredit	Ávddánahttet ja implementierit vahágahttema ja illastime doajmmaplánav.				Álgaduvvam 48
A. Ávddánahttet áhpadusáv manna I fokus iesjsármimima hieredibmáj Sámen /sáme kontevstan	Ávddánahttet áhpadusláhthusav manna fokus la iesjsármimima hieredibme Sámen/sáme kontevstan mij galggá juogeduvvat Varresvuolta Nuorta/ Vuona varresvuoda miehtáj.	VIVAT/RVTS Gassko (guovlulasj ressursaguovdátja vahágahttema ja trávmáhtalasj stressa ja iesjsármimima hieredibmáj)			Álgaduvvam 48
A. Járggálime	Hæhttu tjielgaduvvat makkir diehtujuohkemmaterialajt birri sámegielaajda járggálit, oarjjel-, julev-, ja nuorttasámegiellaj Pasiænntarievtesvuoda galggi járggáluvvat oarjjel-, julev-, ja nuorttasámegiellaj		Stuoves járggálidevrigge jali dievnastusá ruhtadibme		2023 48
A. Oahppam ja háldadimfálaldahka sáme pasientajda gielalattjat ja kultuvralattjat	FIN la ásadam LMS Sáme klinihkan manna I sierralágásj ávdásvásstádus hiebadit gielasj ja kultuvralasj oahppam- ja háldadimfálaldagáv sáme pasiænntajuohkusijda gejj li guhkesájggásasj ja/jali máhttse varresvuodavige. Kursajt birri ávddánahttet divna gálmá giellaguovlojda ja guoskavasj VV:aj siegen.	Nasjávnałasj rijbbama máhtudakuovdátja. Varresvuolta Nuorta oahppam- ja rijbbamavtagá.			Álgaduvvam 48

A. Dutkam	Adnet dálásj sáme varresvuodadutkamav buoredime diehti fálddagáv sáme pasientajda. Låpptit máhtudagáv iemeálmukmetodologijjan. Ásadi dutkama/klinihka aktiduvvam virgijt Sáme klinihkkaj tjanádum sáme varresvuoda dutkamij.	Sáme varresvuodadutkam	Duodde virgijt ruhtadit.		Álgadime Aktiduvvam virge ælla jáhtuj biejaduvvam	49
A. Ávddánahttet fálddagáv sáme pasientaj	Sáme geriatrijjasj juogos la ásaduvvam. Vijdedit juohkusav vuorrasij psykiáhtarijn. Ávddánahttet ja hiebadit trávmádálkudimev sáme pasientaj psykalasj varresvuoda ja gárevselgaj/ báddnumdile suorgijn. Ávddánahttet væjádahttema fáhkasuorgev Girkkonjárga skihppijvieso væjádahttemássudagá siegen váj dav sáme pasientaj hiebat. Hiebadit visses átsádimræjdojt sáme addnijda. Barggat FIN Mánáj- ja nuoraj-avtadagá siegen ávddánahtátjit fálddagáv mánájda ja nuorajda. Virggáj biedjat sáme gielak mánájda áktárav Sáme klinihkkaj guhti máhtá ietjá sajijda FIN:an manádit. Sáme hæhkka-/hiehtejuogos vas álgaduvvá, nasjávnašasj juogos dajna juohkusijn nanniduvvá. Implementierit æjgátságádahttemav sáme pasientajda (ávduš KFI) Varresvuoha Nuorttaj. Áhpáduš biejaduvvá máhtudakportállaj. Familljajuogos mij poliklinihkalattjat barggá sáme familjaj rijka dásen.		Duodde virgijt ruhtadit. Famillja-juohkusa Vuorrasij-psykiáhtar Hæhkka-/hiehtejuogos		Moadda suorge li jáhtuj tjavggiduvvam .. Duodde virge átsáduvvi budsæhttapr ošessan 2023/2024	51

B. Sáme vahko ja guovvamáno 6.b tjalmostahttem	Mijá næhttabielijn ja sisnelt divna sajijn FIN:an Tiebmávahko sámegiela ja sáme kultuvra birra ávdđál guovvamáno 6. biejeve. Dán vahko galggá biebbmoguossodibme sáme biebbmoárbbedábijt gávvidit. Oasstet sáme slávgájt majt máhtta adnet FIN lanjáj hiervvimij guovvamáno 6. biejeve. Kultuvrraprográmma mij álles vahkov vihpá.			Aktisasj rámma tjalmostahttemij. Guládallam biejaduvvá Jahkejuvllaj - aktisasj barggo fáhkaværmádagájn ávdđál sáme vahko.	Tiebmávahkko la plániduvvam vuostasj bále tjadáduvvat jagen 2023:n	48
B. Sáme dájdda	Sámevuolta galggá liehket vuojnnusin sáme dájda ja ietjá sáme gávvidimijn divna mijá bájkijn. Sáme dájda átsádibme FIN:an Galba FIN:an nuorttasámegiellaj divna FIN ádå huodnahijn ja huodnahijn majna galggi galbajt ádåstuhttet.	Dájddajuogos/Hammerfesta ádå skihppijviesso (NHS)			Jáhtuj biejaduvvam	48
B. Kultuvralasj dájma	FIN galggá mujttet dáhpádusájn galggi sáme artista ávdđånbuktet				Álgaduvvam	48
B. Sáme biebbmo	FIN galggá sáme biebmov fállat jagev birra pasientajda ja FIN barggijda.	Girkkonjárga stuorraievkan	0		2022 gida	48
B. Sámevuolta galggá vuojnnu divna bájkijn FIN:an, pasientajda, lagámusájda ja barggijda	Divna FIN bájkijn galggi tjáhkaniimlanjá, vuorddemlanjá ja ietjá aktisasj areála gávvidit sáme kultuvrav stáhkusij, gáváj, avijsaj, musihkaj ja diehtujuohkemmateriálaj baktu.				Mañenagi	49
C. Struktuvralasj dájma	Ávdđånáhttet Sáme klinihkav iemeálmukguovdátjin. Aktisasj bargov ásadit ja ávdedit iemeálmuk fáhkabirrasij ja organisasjávnañ rijka gasskasattjat.				Álgaduvvam	37
C. Fokus sáme varresvuodadievnastusá ja plánajn ja stratesijijn	Sihkarasstet sáme fáhkaoassálasstemav gá guoskavasj stratesijja ja plána dagáduvvi sihke guovlo ja rijka dásen.		0		Álgaduvvam	47

C. Almodimtevsta	Sæmmi tæksta sihkarastátjit áhttsijt gejn la sámegielmáhtto jali kultuvrramáhtudahka galggá divna FIN almodimtevstaj mállaj.		0	X	Ágaduuvam	47
C. Sáme galba VV:an	Galba nuorttasámegiellaj ja dárogiellaj divna bájkijn FIN:an Bájkijn Finnmarko álggolin galggá bájkálasj sámegiella aneduvvat.				Jáhtuj biejaduvvam	48
C. Sihkarasstet sáme ávdástimev varresvuodavidnudagá Addnijnammadussaj ja nuorajrádáj	Bierri sáme ávdástimev sihkarasstet divna dásijn varresvuodadievnastusán. Galggá liehket ájras gænna I sámegielmáhtto ja sáme kultuvrramáhtudahka Addnijnammadusán ja ájras FIN nuorajráden. SANÁM:in la sáme addnijráde.			X	Jáhtuj biejadum	47
C. Doarjjot diedulasjuodakampánjav registrierit iednegielav/kulturdugátjav	Registrierit gielav pasiaenntadiedojda DIPS:an, pasiaenntajournállaj, adræssa (familija, sosiála).	Dáktársiebrre Varresvuolta Nuortta (Helse Nord) IKT		X	Manenagi	
C. Dálkkumdievnastusáv nannit	FIN klinihka/skihppijvieso galggi dájmalattjat sáme dálkkumdievnastusáv adnegoahitet. Diehtjuohkemkampánja Varresvuolta Nuorta dálkkumdievnastusá birra. Dahkat sierra webbabielev sáme dálkáj diŋgomij. Ávdánahttet teknologijjav dálkå diŋgomij ja adnuj (gielladáhtábássa/ÆHPPA) Ásadit Girkkonjára skihppijviessuj ja ietjá bájkijda Varresvuolta Nuorttan stuoves dálkkumárnigav dálkåjn sajenis sæmmi láhkáj dagu Hammerfesta skihppijvieson la.		Ruhtadit virgijt dálkkumdievnastussaj ja járggálibmáj		2022/2023	33/47

	<p>Dåkkumdievnastusáv nasjávnašaj fálaaldahkan ásadit. Ulmme I dåkkumfálaaldagáv ásadit oarjje- ja julevsámegeiellaj aj.</p> <p>Dievnastusáv nannit giellabarggij gudi divna gálmá sámegiellajda járggáli.</p> <p>Dåkkumav fállat birra jánndurav.</p>					
C. Hávsskudakárdnik	Virggeloahpeárnik jábmema/hávddádime aktijvuodan hiebaduvvá sáme árbbedábijda.	HR- FIN			Jagen 2023 gá virbbeleábij njuolgadusájt árvustollá	
C. Sihkarasstet barggij gejn la sámegiellamáhtto ja sáme kultuvrramáhtudahka vidnudakjadedimjuohkusij	Sáme klinihka klinihkkajadediddje la direktera jádedimjuohkusin. Vidnudagá jádedimjuohkusin la moaddásin sámegiellamáhtto ja sáme kultuvrramáhtudahka.				47	
C. Barggij áttjudibme ja sajájdahkem	Gå FIN oahppomæssojda oassálasstá de galggá ávddånbuktemin liehket sáme profijlla ja vidnudagán galggá sierraláhkáj vuorodit áttjudit barggij gejn la sámegiellamáhtto ja/jali kultuvrramáhtudahka (oarje-, julev ja nuorttasáme) FIN:an hættu sierraláhkáj vuorodit sajáduhket barggij gejn la sámegiellamáhtto ja kultuvrramáhtudahka.				47	
C. Sáme varresvuodajuogos	Guokta varresvuodajuohkusa pasientajn guovdátjin ásaduvvi (PSTH) FIN:aj. FIN hættu sihkarasstet jut dá juohkusa bisodi sámegiellak ja sáme kultuvralasj pasientajt. Sáme klinihkkaj la ásadimen D-FACT.	<u>Divna Finnmárko suohkana</u>			Ásadimen/ tjielgadimen 2022	55

<p>C. Vuorodit áttjudit varresvuodabarggijt gejn la sámegielmáhtto ja/jali sáme kultuvrramáhtudahka</p>	<p>D-FACT nuorra li tjielgadimen. lesjmiellusaj registrierim gejn la sámegielmáhtudahka ja vaddet sidjij báلكkábuohtov giellamáhtudagá gáktuj. Ulmme l divna ássudagá majna l pasiaænntaaktijvuohta galggi máhttet hiebadit váj siján li bargge sámegielmáhtujn ja sáme kultuvrramáhtudahka sadjihin gá dárbahuvvá.</p>		<p>Summa dan duogen man stuorra duottev oadtju máhtudagá ávdás ja gallásin la dakkir máhtudahka</p>	<p>Álgaduvvam juo nágin lihtoj hárráj</p>	<p>47</p>
<p>C. Aktisasj barggoguojme</p>	<p>Sámedigge Helse Sør-Øst RHF, Helse Vest RHF ja Helse Midt RHF (NVU) UiT / Sáme varresvuodadutkam Nuortta universitiehhta (Nord Universitet) Sáme allaskávlå Sáme organisasjávna dagu Sáme dáktárij siebrre, FIN varresvuodaaktisasjvuohta Stáhttaháldadiddje Råmså ja Finnmárko fylkkasuohkan Suohkana ma gulluji FIN doajmmaguovlluj Priváhta sjiehtadusá ásadusáj Varresvuohta Nuortta / ietjá GV:a Duohtavuoda- ja sábadimkommisjávna BRO (USHT), Skihppiisijda ja sijddadievnastusáj ávdedimguovdásj sáme álm mugij Finnmárkon. Nuortta álm mugij guovdásj Sámeráde</p>				

5. Tjoahkkájgæsos ja l hp dibme

Vaj máhtáluluj avta rvulasj varresvuodadievnastusáv fállat s me ålmmugij, de galgaluluj varresvuodabarggijn liehket nuoges máhtudahka sámegiela ja s me kultuvrra birra. Stratesijjadokum nnta «Sierratjehppevarresvuoda dievnastus  s me ålmmugij» (2020) ja Varresvuoh ta Nuortta GVV (Helse Nord RHF) stivrra tjoahkkáj giesij sierratjehppevarresvuoda dievnastus j vuoksjuj d rbaj m httol p ptimav sihkarastátjit jut s me pasienta oadtju d g lasj f laldag v.

Barggojuogos la dajna bukt m died dus s aktan doajmmapl naj. Barggojuogos la d jmajt buojkudallam majna daj tjuovvolime  vd sv sst dus la sihke guovlo ja bájkálasj d sen. Barggojuogos miejnni doajmmaplána, sihke aktisasj d jma ja d jma iesjguhtik varresvuodavidnudag jn, li  jnas r jdo bargguj ávddálijguovlluj sihkarastátjit kvalitiehtav ja m htudag jt s megielaj ja kultuvra birra varresvuodavidnudag jn nuorttalin.

Oarjjelij-R ms -Ofuoht  guovlo vuoddaga